

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
ŞANLIURFA VE KAHRAMANMARAŞ'TA OKULLARDA MEYDANA GELEN OLAYLAR İLE ÇOCUKLARIN
DİJİTAL ORTAMLARDA KARŞILAŞTIKLARI RİSKLER VE OLUMSUZ ETKİLERİN TÜM YÖNLERİYLE ELE
ALINARAK ARAŞTIRILMASI, ÇÖZÜM ÖNERİLERİ GELİŞTİRİLMESİ VE BENZER OLAYLARIN ÖNLENMESİ
İÇİN ALINMASI GEREKEN TEDBİRLERİN BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN
MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU
(10/4004, 4005, 4006, 4007, 4008, 4009)
TUTANAK DERGİSİ

11'inci Toplantı
16 Temmuz 2026 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Yusuf Beyazıt'ın, Komisyonun bugüne kadarki çalışmalarına, bugün dijital ve sosyal medya platformlarının temsilcilerini dinleyeceklerine, Komisyonun 17-18 Temmuz 2026 tarihlerinde İstanbul'da yapacağı çalışma ziyaretine ve gelecek haftaki çalışma programına ilişkin açıklaması

III.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Kahramanmaraş Milletvekili Zuhal Karakoç'un, bugün yapılacak sunumlardan beklentilerine ilişkin açıklaması
- 2.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, bugün Ankara'da polisler tarafından öğretmenlerin dövülmesine ve son toplantıdaki Ankara İl Millî Eğitim Müdürünün bazı ifadelerinin tutanaklardan çıkarılmasını önerdiğine ilişkin açıklaması

IV.- SUNUMLAR

- 1.- TikTok Temsilcisi Avukat Ahmet Buğra Aydın'ın, platformun içerik moderasyonu ve çocuklara yönelik özellikleri hakkında sunumu
- 2.- Meta Türkiye ve Azerbaycan Kamu Politikaları Direktörü Sezen Yeşil'in, platformun içerik politikaları, siber zorbalık, genç kullanıcılar için özel olarak yaptıkları, okul olayları özelinde aldıkları aksiyonlar ve öneriler hakkında sunumu (Video konferans sistemi/İngiltere)
- 3.- X Orta Doğu, Kuzey Afrika ve Türkiye Kamu İlişkileri Direktörü Reem Sadek'in, X şirketi olarak okul saldırılarının öncesinde ve sonrasında almış oldukları tedbirler hakkında sunumu (Video konferans sistemi ve simultane çeviri/Dubai)

V.- MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONLARI

A) Görüşmeler

- 1.- TikTok, Meta ve X temsilcilerinin yaptıkları sunumlara ilişkin görüşme

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
ŞANLIURFA VE KAHRAMANMARAŞ'TA OKULLARDA MEYDANA GELEN OLAYLAR İLE ÇOCUKLARIN
DİJİTAL ORTAMLARDA KARŞILAŞTIKLARI RİSKLER VE OLUMSUZ ETKİLERİN TÜM YÖNLERİYLE ELE
ALINARAK ARAŞTIRILMASI, ÇÖZÜM ÖNERİLERİ GELİŞTİRİLMESİ VE BENZER OLAYLARIN ÖNLENMESİ İÇİN
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLERİN BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN
MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU
(10/4004, 4005, 4006, 4007, 4008, 4009)

-----0-----

11'inci Toplantı
16 Temmuz 2026 Perşembe

-----0-----

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Şanlıurfa ve Kahramanmaraş'ta Okullarda Meydana Gelen Olaylar ile Çocukların Dijital Ortamlarda Karşılaştıkları Riskler ve Olumsuz Etkilerin Tüm Yönleriyle Ele Alınarak Araştırılması, Çözüm Önerileri Geliştirilmesi ve Benzer Olayların Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu saat 14.21'de açıldı.

Komisyon Başkanı Yusuf Beyazıt, Komisyonun bugüne kadarki çalışmalarına, bugün dijital ve sosyal medya platformlarının temsilcilerini dinleyeceklerine, Komisyonun 17-18 Temmuz 2026 tarihlerinde İstanbul'da yapacağı çalışma ziyaretine ve gelecek haftaki çalışma programına ilişkin açıklama yaptı.

Kahramanmaraş Milletvekili Zuhal Karakoç, bugün yapılacak sunumlardan beklentilerine, Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç, bugün Ankara'da polisler tarafından öğretmenlerin dövülmesine ve son toplantıdaki Ankara İl Millî Eğitim Müdürünün bazı ifadelerinin tutanaklardan çıkarılmasını önerdiğine, ilişkin açıklama yaptı.

TikTok Temsilcisi Avukat Doktor Ahmet Buğra Aydın tarafından, platformun içerik moderasyonu ve çocuklara yönelik özellikleri,

Meta Türkiye ve Azerbaycan Kamu Politikaları Direktörü Sezen Yeşil tarafından, video konferans sistemiyle, platformun içerik politikaları, siber zorbalık, genç kullanıcılar için özel olarak yaptıkları, okul olayları özelinde aldıkları aksiyonlar ve öneriler,

X Orta Doğu, Kuzey Afrika ve Türkiye Kamu İlişkileri Direktörü Reem Sadek tarafından, video konferans sistemiyle ve simultane çeviriyle, X şirketi olarak okul saldırılarının öncesinde ve sonrasında almış oldukları tedbirler,

Hakkında sunum yapıldı.

TikTok, Meta ve X temsilcilerinin yaptıkları sunumlara ilişkin görüşme yapıldı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, saat 16.25'te toplantıya son verildi.

16 Temmuz 2026 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.21

BAŞKAN: Yusuf BEYAZIT (Tokat)

BAŞKAN VEKİLİ: Lutfiye Selva ÇAM (Ankara)

SÖZCÜ: İsa Mesih ŞAHİN (İstanbul)

KÂTİP: İbrahim ÖZYAVUZ (Şanlıurfa)

----- 0 -----

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Değerli arkadaşlar, Komisyonumuzun değerli üyeleri, sosyal medya platformlarının temsilcileri, uzmanlarımız, raportörlerimiz, bugün bizler için tercüme hizmeti sağlayacak olan tercümanlarımız ve basın mensupları; hepiniz hoş geldiniz.

Şanlıurfa ve Kahramanmaraş'ta Okullarda Meydana Gelen Olaylar ile Çocukların Dijital Ortamlarda Karşılaştıkları Riskler ve Olumsuz Etkilerin Tüm Yönleriyle Ele Alınarak Araştırılması, Çözüm Önerileri Geliştirilmesi ve Benzer Olayların Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonumuzun 11'inci Toplantısı için bir aradayız.

Toplantı yetersayımız vardır, toplantımızı açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Yusuf Beyazıt'ın, Komisyonun bugüne kadarki çalışmalarına, bugün dijital ve sosyal medya platformlarının temsilcilerini dinleyeceklerine, Komisyonun 17-18 Temmuz 2026 tarihlerinde İstanbul'da yapacağı çalışma ziyaretine ve gelecek haftaki çalışma programına ilişkin açıklaması

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Değerli milletvekilleri, bir önceki toplantımızda İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü, Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve Teftiş Kurulu Başkanlığını dinlemiştik.

Komisyonumuz kurulduğu günden bugüne, çocukların fiziksel ve dijital dünyadaki güvenliğini sağlamak, riskleri en aza indirmek ve çözüm odaklı politikalar geliştirmek amacıyla kapsamlı bir çalışma programı yürütmektedir. Komisyon çalışmalarımızda sürecin çok boyutlu yapısına uygun olarak alanında uzman pek çok kişi ve kurum temsilcilerinin bilgi ve deneyimlerine başvurulmuştur. Bu kapsamda Komisyonumuzda akademisyenler, sosyologlar ve psikologlar, siber güvenlik uzmanları, konfederasyon, federasyon, dernek ve sendikalar, sivil toplum kuruluşları, oyun ve bilişim dernekleri yöneticileri ile kamu kurum ve kuruluşlarını dinledik, dinlemeye devam ediyoruz.

Bugünkü toplantımıza sosyal medya platformlarından TikTok'u temsilen Doktor Ahmet Buğra Aydın, Avukat İrem Nur Bağlayıcı; Meta'yı temsilen Meta Türkiye ve Azerbaycan Kamu Politikaları Direktörü Sezen Yeşil, Naz Değirmenci ve Yeliz Başaran Kaya; Google YouTube'u temsilen Avukat Ceren Yıldız Özgökçen; X'i temsilen X Orta Doğu, Kuzey Afrika ve Türkiye Kamu İlişkileri Direktörü Reem Sadek, X Kamu İlişkileri Kıdemli Direktörü Kathleen Reen, Avukat Yasemin Doğan, Danışman Altan Kolbay, yine tercümanlarımızla beraber iştirak etmişlerdir.

Komisyonumuz bünyesinde gerçekleşen çalışmalarda geleceğimizin teminatı olan çocuklarımızı korumak adına da detaylı sunumlar ele alınmış ve değerlendirmelerde bulunulmuştur. Genel olarak baktığımızda, okul güvenliği konusunda okullarda meydana gelen olaylar ve şiddetin temel nedenleri, dijital dünyanın riskleri konusunda çocukların dijital ortamlarda karşılaştıkları riskler, dijital oyunlar ve dijital bağımlılıklar, sosyal medya ve güvenlik konusunda Türkiye ve dünyada sosyal medya kullanımı, çocukların dijital güvenliği ve korunması, önleyici tedbirler kapsamında çocuğa yönelik risklerin önlenmesi için stratejilerin belirlenmesi çok önemlidir.

Değerli milletvekilleri, Komisyonumuzda dinlenen sunumlar ve yapılan çalışmalar kapsamında, olayların her yönüyle bütüncül olarak ne kadar önemli ve değerli kapsamlara dayandığı ele alınarak olaylara sadece bir olay oldu, neden oldu diyerek değil, sonuçlar üzerinden giderek yapılan çalışmaların önemini anlamış olduk. Sosyal medyanın, televizyonların ve dışsal faktörlerin çocuklar üzerindeki etkilerinin, öğretmen-öğrenci ilişkilerinin, aile-çocuk iletişiminin ne kadar önemli olduğunu gördük. Güvenlik, eğitim, çocuk dediğimiz zaman durumu tek bir bakış açısıyla değil, aileyi, çevreyi, okulu, toplumu, sosyal medyanın çocuklar üzerindeki etkisini de her daim çalışmalarımız içinde tuttuk.

Değerli milletvekilleri, görüyoruz ki okul güvenliği yalnızca okulun fiziki sınırları içinde değerlendirilemez. Dijital dünyadan başlayan bir süreç, sosyal platformlar üzerinden büyüyerek okul koridorlarına kadar taşınabilmektedir. Güvenlik birimlerimizden eğitim camiamıza, aileden arkadaş çevresine ve çocuklarımızın oyun alanına kadar tüm durumu değerlendirmek durumundayız. Çocuklarımızı sadece fiziksel şiddetten değil diğer şiddetlerden de korumak durumundayız. Bu nedenle, Komisyonumuz meselenin dijital boyutunu da hassasiyetle ele almaktadır çünkü dijital platformlarda maruz kalınan şiddet içerikleri, akran zorbalığı, nefret söylemi, manipülasyon ve zararlı algoritmalar çocuklarımızın psikolojik yapısını ve davranışlarını doğrudan etkileyebilmektedir.

Kıymetli milletvekilleri, bugünkü toplantımızda dijital ve sosyal medya platformlarının temsilcilerini dinleyeceğiz. Çocukların güvenliği, yaş doğrulama sistemleri, içerik denetimi, algoritmaların etkisi, zararlı içeriklerin yayılımı ve platformun sorumluluklarını değerlendireceğimiz değerli bir çalışma günü olacağını umuyorum. Beklentimiz, çocuklarımızın üstün yararını esas alan şeffaf, hesap verebilir ve çözüm odaklı bir yaklaşım ortaya koymaktır.

Sayın milletvekilleri, dijital dünyanın risklerinden çocuklarımızı koruyacak etkili mekanizmanın gelişmesi hepimizin ortak sorumluluğundadır. İnaniyorum ki yapacağımız değerlendirme ve çalışmalar hem çocuklarımızın dünyasında hem de dijital dünyada güvenli bir geleceğe yönelik değerli katkılar sağlayacaktır.

Sayın milletvekilleri, 17-18 Temmuz yani Cuma ve Cumartesi günleri Komisyonumuzun çalışma alanına giren konular ve Fatma Nur Çelik öğretmenimizi kaybettiğimiz Çekmeköy ilçesinde bulunan Taşdelen Borsa İstanbul Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde meydana gelen olayla ilgili İstanbul ilimizde bir çalışma ziyareti gerçekleştireceğiz. Önümüzdeki hafta yani 21 Temmuz Salı günü ise Komisyonumuz Adalet, Sağlık, Ulaştırma, Gençlik ve Spor, Aile ve Sosyal Hizmetleri Bakanlıkları ile Diyanet İşleri Başkanlığını dinleyecektir. Çarşamba ve perşembe günü de yine toplantılarımız devam edecektir çünkü Meclisin kapanma ihtimaline karşı biz üç gün içerisinde çalışmalarımıza devam edeceğiz. Salı günü 15.00'te, çarşamba günü 14.00'te, perşembe günü toplantımızı ise 11.00'de başlamak üzere yapacağız. Maraş ve Şanlıurfa vekillerimizi de dinlemek istiyoruz. Aynı zamanda zaten Komisyonumuzda son derece güçlü bir temsilleri var. Aynı zamanda, grubu olan partilerimizin bilgi, iletişim, teknoloji başkanlarını da davet ederek onları da dinlemek istiyoruz uygun görürseniz.

Yarın ve cumartesi günü yapacağımız çalışma ziyaretinde İstanbul'da il müdürleri, yine ilgili ilçenin ilçe müdürleri, orada rehber öğretmenler, öğrenciler ile orada zarar gören okullardaki idarecileri de dinleyeceğiz ve bu şekilde çalışmalarımıza devam edeceğiz.

Değerli arkadaşlar, öncelikle araştırma konumuzla ilgili sunumlara geçmek istiyorum. Şimdi, X Orta Doğu, Kuzey Afrika ve Türkiye Kamu İlişkileri Direktörü...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Pek kısa bir söz istiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Evet, şimdi kimden başlıyoruz?

ZUHAL KARAKOÇ (Kahramanmaraş) - Başlamadan önce bir şey söylemek istiyoruz.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Tamam, görsel basın çıkabilir arkadaşlar.

Size vereyim, buyurun Ali Bey.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Önce Zuhale Hanım konuşsun.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Kahramanmaraş Milletvekili Zuhale Karakoç'un, bugün yapılacak sunumlardan beklentilerine ilişkin açıklaması

ZUHAL KARAKOÇ (Kahramanmaraş) - Teşekkür ediyorum.

Öncelikle hoş geldiniz. Daha sonra elbette sorularımız olacak fakat bugüne kadar dinlediğimiz bütün misafirlerimiz de baştan belirtmemize rağmen maalesef -sizlerin de hassasiyeti, bizlerin de hepimizin hassasiyeti- sizlerden ricamız, sunumlarınızı şu şekilde yapar mısınız; çok büyük bir felaket yaşandı, çok büyük kayıplar oldu ve ben Kahramanmaraş'ta bu acının yaşandığı şehrin milletvekili olarak sizden şunu rica ediyorum dememize rağmen olmuyor maalesef, hazır bir sunum getiriliyor. Bu sunumda zaten bizim sizin web sitelerinize girdiğimizde elde edebileceğimiz türden veriler, sizi hiç buraya zahmet ettirmeden, yordurmadan bizim de ulaşabileceğimiz veriler oluyor. Genel, üstü kapalı, işte hiçbir yere dokunmadan, kendimizi haklı çıkararak... Ki biz burada hiç kimseyi haksız çıkarma amacı zaten gütmüyoruz, öncelikle lütfen bunu bilin. Hiç kimseyi suçlamak amaçlı toplanmadı bu Komisyon fakat biraz empati yapabilmeyi rica ediyorum bu sunumu yaparken ki bize soru kalmamasın. Soruları hep biz sorarak elde etmek zorunda kalıyoruz, hani âdeta böyle bir madenci gibi biz bilgiye ulaşmaya çalışıyoruz; bu çok yorucu çünkü hepimizin zamanı burada çok kıymetli. Biz sizi burada dinlerken bir yandan Genel Kurul devam ediyor bulunmamız gereken ve biz oradan feragat ederek buradayız fakat dediğim gibi, böyle bir madenci gibi cevaplara ulaşmak zorunda kalmayalım lütfen. Sizden biraz empati rica ediyorum. Hani o aileler, evlatlarını kaybetmiş aileler yani siz... Allah kimseye yaşatmasın, çok zor. Allah empati yapabilmeyi dahi nasip etmesin diyorum, çok ağır imtihanlar, biz onlara bizzat şahit olduk hepimiz. Fakat hani bizim kendi kardeşimiz, kendi evladımız gibi düşünerek bunu önleyici neler olabilirdi, neler yapılabilirdi? Yani kimseyi sanık masasına oturtmuyoruz, bir şeyleri anlamaya çalışıyoruz. O nedenle, bizimle içtenlikle ve gerçekten bir çözüm odaklı yaklaşım elde edebilmemiz için sonuca götürebilecek verilerle bu sunumlarınızı yaparsanız. Ha, illa "Biz bunu hazırladık daha önce, buna bağlı olarak bu çerçeveden çıkmayalım." diyerek değil de gerçekten bu acıyı daha çok önleyebilmek için bizim üzerimize ne gibi bir sorumluluk düşüyor anlayışıyla yaklaşırsak minnettar kalırım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Görsel basını dışarı alıyoruz arkadaşlar.

Ali Bey, çok kısa çünkü sunumlarda zaten yurt dışından bağlantılar da var, onların saati de ayarlandı. Yardımcı olursanız sevinirim bana.

Buyurun.

2.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, bugün Ankara'da polisler tarafından öğretmenlerin dövülmesine ve son toplantıdaki Ankara İl Millî Eğitim Müdürünün bazı ifadelerinin tutanaklardan çıkarılmasını önerdiğine ilişkin açıklaması

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Çok kısa Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, ben öğretmen değilim, öğretmen kökenli değilim. Kahramanmaraş'ta olay yaşandığı için Komisyonunda göreve başladık. Dolayısıyla zamanla öğretmenlerin sorunlarıyla da yani eğitimin sorunlarıyla da ilgilendik. Bugün öğretmenler dövüldü yine Ankara'da arkadaşlar. Bugün yine Ankara'da öğretmenler polisler tarafından dövüldüler. Bunu kınamak için söz aldım. Böyle bir şey kabul edilemez ya. Bir ülke kendi öğretmenlerini dövüyor mü, döver mi? Kınıyorum, talimatı verenleri de kınıyorum.

Son Komisyon toplantısında da bir cümle edildi, ben dalgınlığıma geldi tutanaklardan çıkartıramadım, onun tutanaklardan çıkmasını istiyorum. Ankara İl Millî Eğitim Müdürü -zaten hangi kafayla Millî Eğitim Müdürü yapmışlarsa adamı- çıktı "Çocukların dövüş sporlarına yönlendirilmesini öneriyorum." dedi, notlarımda vardı. Daha önce de bir dernek gelmişti, biliyorsunuz, yok, işte

"Kibar olmayan, nazik olmayacak nesil yetiştirelim." falan demişti. Yani Ankara İl Millî Eğitim Müdürü okulda yaşanan şiddeti araştırmak üzere kurulan Komisyona şiddet öneriyor, ilin Millî Eğitim Müdürü "Çocukları dövüş sporlarına yönlendirelim." diyor. Nasıl olacak? Çocuk kendisini korumak için, saldırıya karşı gidip şimdiden tekvando mı öğrenecek, karate mi öğrenecek? Ne öğrenecek? Böyle bir ahmaklık, böyle bir saçmalık olur mu ya? Tutanaklardan çıkartın.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Onu kastetmedi Ali Bey.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Okudum, öyle, öyle.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Tutanaktan çıkarılabilir ayrı ama...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Tutanaklardan çıkarılmasını öneriyorum.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Yok, yok, bir dakika.

Dediğiniz şekilde bir ifadesi yok.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Ne dedi İsa Bey?

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Dediğiniz şekilde söylemedi.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Ne dedi efendim, söyler misiniz?

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - "Bu şekilde çocukların yani enerjisini boşaltmak için dövüş sporlarına yönlendirilmesi faydalı olabilir." Ama şunu demedi: "Kendini savunması için dövüş..."

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - "Kendini savunması" için demedi canım.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Öyle bir şey demedi.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - İyi de yani "Çocukları dövüş sporlarına yönlendirelim." demek ne demektir arkadaşlar, İsa Bey?

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - "Yönlendirelim." de demedi yani bir tespiti var.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Bire bir notunu aldım, tutanaklara bakarsanız... Çıkarılsın tutanaklardan diyorum.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Çıkarılabilir, o ayrı bir tartışma.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Yarın bir gün bunlar okunduğu zaman görülsün. Bir araştırmacı gelip baktığı zaman görülsün.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Evet, boks sporlarıyla ilgili konuştuğu cümle. "Boks sporlarına yönlendirin..."

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - "Dövüş sporlarına yönlendirilmesi..."

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - "Dövüş" değil de "boks" dedi.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Peki.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Kayıtlara bakarız. Boks da sonuçta bir spor olarak değerlendirildi ama uygun mudur, değerlendirilmeli midir? Katılıyorum.

Evet, şimdi sunumlara öncelikle toplantı salonumuzda aramızda hazır olduğu için TikTok temsilcisini dinleyerek başlayacağız.

Şimdi ilk sözü TikTok'u temsilen aramızda bulunan Avukat Doktor Ahmet Buğra Aydın Bey'e veriyorum.

Buyurun Sayın Aydın.

IV.- SUNUMLAR

1.- TikTok Temsilcisi Avukat Ahmet Buğra Aydın'ın, platformun içerik moderasyonu ve çocuklara yönelik özellikleri hakkında sunumu

TİKTOK TEMSİLCİSİ AV. AHMET BUĞRA AYDIN - Teşekkürler.

Sayın Başkan, Sayın Komisyon üyeleri, kıymetli hazırun; öncelikle bu hazin olayda hayatını kaybeden öğrencilerimize ve öğretmenlerimize Allah'tan rahmet, ailelerine bir kez daha başsağlığı diliyoruz.

Bu Komisyonun kurulma amacının ne kadar hayati olduğunun farkındayız ve bizi dinlemeye davet ettiğiniz için de teşekkür ediyoruz.

Bugün TikTok'un avukatları olarak platformun içerik moderasyonu ve çocuklara yönelik özellikleri hakkında sizlere birtakım bilgiler vermeye çalışacağız. Değerlendirmeleriniz için faydalı olacağını umuyoruz. Sorularınız olursa müvekkil şirket adına not alıp sizlere tam ve doğru cevap verilebilmesini sağlamak amacıyla huzurunuzda bulunuyoruz.

Müvekkil şirket TikTok için güvenlik öncelikli bir alan. TikTok'ta hâlihazırda 13-17 yaş arasındaki gençlere ait hesaplarda gizliliği korumaya ve güvenli bir deneyim sunmaya yönelik 50'den fazla özellik ve ayar "varsayılan" olarak etkin durumdadır. Topluluk kurallarımız TikTok'un herkes için güvenli ve pozitif bir kullanıcı deneyimi sunmaya devam etmesini sağlamayı amaçlamaktadır. Bu kurallar platformumuzdaki herkes ve her şey için bağlayıcıdır. Kuralların ihlali söz konusu olduğunda şu eylemler yapılabilir: Birincisi, içeriklerin kaldırılması. TikTok kullanıcıları içerik paylaşabilir ancak topluluk kurallarımızda "izin verilmeyenler" kapsamına giren içerikleri tespit ettiğimizde bu içerikleri kaldırıyoruz. İçeriklere yaş sınırlandırılması uyguluyoruz ve bazı içerikler 18 yaşından küçük kişiler için uygun olmayabiliyor. Topluluk kurallarımızda yaş kısıtlaması kapsamına giren bir içerik tespit edildiğinde onu yalnızca yetişkinler tarafından görünebilir hâle getiririz. Sizin için akışı kısıtlaması uyguluyoruz, topluluk kurallarımızda yine sizin için akışı için uygun olmayan standartları kapsamına giren bir içerik tespit ettiğimizde bu içerik sizin için akışında size artık önerilmiyor.

Yaş kısıtlamalarına ilişkin de bazı bilgiler vermek istiyorum. TikTok hâlihazırda 13 yaş ve üstü kullanıcılara yönelik bir uygulamadır. TikTok uygulaması Apple, App Store ve Google Play Store'da 12 yaş üzeri olarak tanımlıdır. Böylece ebeveynler cihaz tabanlı denetimler sayesinde bu sınıra dâhil uygulamaları çocuklarının telefonundan engelleyebilir veya bu uygulamaların kullanımını sınırlandırabilir. Bu sadece teorik bilgi anlamında değil, aktif olarak da uyguladığımız ve denetlediğimiz bir alandır. 2026'nın ilk yarısında mesela Türkiye'de 13 yaşın altındaki kullanıcılara ait tam 428.713 hesap bu kapsamda yasaklanmıştır.

TikTok yaşa uygun deneyimler sunmaktadır. Birçok özellik var demiştim, bunlardan birkaç tanesini size arz etmek istiyorum. Bizde 13-15, 16-17 ve 18 üstü yaşlar olmak üzere 3 temel kategori bulunmaktadır. Örneğin hesap gizliliği özelliği 13-15 yaş

arası olan kullanıcılar için varsayılan olarak gizli olarak aktif hâle getirilmektedir. 16-17 yaş için de aynı şekilde bu geçerlidir. 18 yaş üstü kullanıcılar için ise hesap gizliliği herkese açıktır. Sizin için akışına uygun denetimler 13-15 yaş arası için uygun değildir, 16-17 yaş arası için uygundur ve 18 yaş üstü için yine uygun olarak devam etmektedir. Yorum kurallarına geldiğimizde, 13-15 yaş arasındaki kullanıcılarda sadece arkadaşlar ilgili içeriklere yorum yapabilirken, 16-17 yaş arası için bu özellik varsayılan olarak kapalıdır, 18 yaş üzeri için herkese açıktır. Video indirmelerinde de yine 13-15 yaş arası için olan kullanıcılara izin verilmez. 16-17 yaş arası kullanıcılar için bu varsayılan olarak kapalıdır. 18 yaş üstü için video indirmeleri açıktır. Platformdaki "duet" ve "stitch" özellikleri: 13-15 yaş arası kullanıcılara yine izin verilmez, 16-17 yaş arası kullanıcılar için varsayılan olarak kapalıdır, 18 yaş üstü için açıktır. Günlük ekran süresine ilişkin sınırlamalar vardır. 13-15 ve 16-17 yaş arası için bu süreler günlük altmış dakikadır, 18 yaş üstü kullanıcılar için tamamen kişisel tercihe göre ayarlanabilir. Anlık bildirimler burada 13-15 yaş arası kullanıcılar için saat 21.00'den itibaren kapanır, 16-17 yaş kullanıcılar için saat 22.00'den itibaren kapanır, 18 yaş üstü kullanıcılar için tamamen kişisel tercihe bağlıdır. "Gece meditasyonu" dediğimiz uygulama akşam 22.00 ve sabah 06.00 arası 13-15 yaş arası için uygulanır. 16-17 yaş arası için yine aynı saatlerde akşam 22.00, sabah 06.00 şeklinde uygulanır. 18 yaş üstü kullanıcılar için bu bir kişisel tercihtir. Özel mesajlaşmaya 13-15 yaş aralığında izin verilmez. 16-17 yaş aralığında bu varsayılan olarak kapalıdır. 18 yaş üstü kullanıcılar için varsayılan olarak arkadaşlara açık hâldedir. Canlı yayın başlatmaya yine 13-15 ve 16-17 yaş arası kullanıcılar için izin verilmez, 18 yaş üstü kullanıcılar için bu açık bir uygulamadır. Sanal hediye gönderme de keza 13-15 yaş arası ve 16-17 yaş arası kullanıcılar için izin verilmeyen, 18 yaş üstü kullanıcılar için tamamen kişisel tercihe bağlı bir uygulamadır.

Çocuk kullanıcılara ilişkin olarak geliştirilen bir diğer özellik aile eşleşmesi. TikTok'ta aile eşleşmesi ebeveynlerin çocuklarının TikTok etkinliklerini denetleyebilmesine ve sınırlandırabilmesine olanak veren bir özelliktir. Aile eşleşmesi özelliği sayesinde ebeveynler çocukların TikTok'ta ne tür içeriklere erişebildiğini kontrol edebilir ve güvenlik ayarlarını ona göre yapabilirler.

Burada TikTok platformu kullanıcılar olarak size birçok özellik sunuyor, yetki sunuyor bu kapsamda. Ben size bunların bazılarını saymak istiyorum. Hesap gizliliği: Çocuğunuz hesabını herkese açık olarak ayarladıysa hesabı gizli olarak geri ayarlayabiliyorsunuz. Bağlantılar: Çocuğunuzun hangi hesapları takip ettiğini ve engellediğini görüntüleyebilirsiniz. Anahtar kelime filtresi: Çocuğunuzun akışındaki içerikleri denetlemek için bir anahtar kelime listesi oluşturabilirsiniz ebeveynler olarak. Ekran süresi sınırlarını özelleştirebiliyor, ekran süresi raporlarını görüntüleyebilirsiniz. "STEM akışı" dediğimiz, çocuğunuzun TikTok'un bilim, teknoloji, mühendislik ve matematik içerik akışını etkin hâle getirebiliyorsunuz. Paylaşım bildirimleri de bu noktada bir özellik. Çocuğunuz yeni bir içerik paylaştığında bildirim almanıza olanak sağlıyor. Hesapları engelleyebilirsiniz. Çocuğunuz adına başka hesapları o noktada engelleme yetkiniz var. Çocuğunuzun akışını nasıl kişiselleştirdiğini de görüntüleyebilirsiniz. "Kısıtlı mod" dediğimiz çocuğunuz için uygun olmayabilecek içerikleri daha da sınırlandırabilirsiniz. Mola zamanı getirebilirsiniz yani çocuğunuzun günün belli saatlerinde TikTok'a erişmemesini sağlayabilirsiniz, erişimini engelleyebilirsiniz. "Hareket bildirimi" dediğimiz yani çocuğunuzun hesap bağlantısını kaldırma, hesap değiştirme gibi hareketleri yani kendisinin yaptığı hareketleri ve daha fazlasını içeren bildirimleri siz burada aile eşleşmesinde alabilirsiniz, aynı zamanda çocuğunuzun TikTok'ta arama özelliğini kullanmasını kısıtlayabilirsiniz.

TikTok, bu özelliklerin yanı sıra kullanıcı güvenliğini destekleyen bazı özellikler de barındırmakta. Bir kere içerik moderasyonu o noktada TikTok için önemli. TikTok'a yüklenen içerikler potansiyel topluluk kuralları ihlallerine karşı özel olarak geliştirilmiş bir yapay zekâ denetiminden geçmekte, bu teknoloji kuralların ihlal edilmesi durumunda içerikleri kaldırmaktadır. Yapay zekâ denetiminin ardından potansiyel ihlale dair kesin olmayan durumlar daha derin bir inceleme için uzman ekiplere yönlendirilmektedir. Zararlı içeriklerin popülerlik kazanması riskini azaltmak için otomatik moderasyon sistemlerimiz yüksek görüntüleme sayısına ulaşan videoları topluluk kurallarımıza göre daha ayrıntılı incelemek üzere içerik moderatörlerimize göndermektedir. Kullanıcılar, topluluk kurallarını ihlal ettiğini düşündükleri içerikleri de hem uygulama üzerinden hem de internet sitesi aracılığıyla platforma bildirebilir. Bildirimler, seçilen ihlal gerekçesi doğrultusunda incelenmektedir. İşte, "Beğenmiyorum.", işte, "Bu bir cinsel içeriktir.", "Nefret söylemi, taciz içerir.", "Şiddet veya istismar içerir.", "Çocuk güvenliğine aykırıdır.", "İntihar, kendine zarar verme", "Açıklanmamış reklam içeriği." gibi sebepler ya da "diğer nedenler" gibi sebeplerle bu bildirimleri kullanıcılar kendisi de yapabilir.

TikTok'un topluluk kuralları şiddete teşvik eden veya şiddeti yücelten içeriklere müdahale etmektedir aktif olarak. Bu kapsamda, şiddet içeren ifadeler, şiddet eylemlerini teşvik eden veya bu eylemlerin gerçekleştirilmesine yönelik yönlendirici bilgiler içeren paylaşımlara ve şiddet yanlısı veya aşırı yanlısı örgütlerin tanıtımını ya da propagandasını yapan içeriklere müdahale edilmektedir. Burada da somut bir bilgi vermek gerekirse, 2026'nın ilk yarısında kaldırılan yaklaşık 761 bin şiddet içerikli videonun yüzde 99,5'i proaktif olarak tespit edilmiş, bunların yüzde 67,9'u ise hiç izlenmeden platformdan kaldırılmıştır.

Bir başka özellik, nezaketi teşvik edici araçlar da sunuyoruz. Yeni yorum sistemimiz sayesinde kullanıcılardan uygunsuz veya kaba olabilecek yorumları göndermeden önce yeniden değerlendirmelerini istiyoruz. Ayrıca, kullanıcılara topluluk kurallarımızı hatırlatan ve paylaşmadan önce yorumlarını düzenlemelerine olanak veren imkânlar sağlıyoruz.

Tüm yorumları filtreleme özelliği var. Bu özellik sayesinde içerik üreticileri videolarda hangi yorumların görüneceğine kendileri karar verebiliyorlar. Anahtar kelime filtreleri sayesinde kullanıcıya ait hangi anahtar kelimeleri içeren yorumların gizleneceğine karar verme olanağı sağlıyor. Bu noktada, işte, yorumları filtrele, spam veya rahatsız edici yorumları filtrele ya da belirlediğimiz anahtar kelimeleri filtrele noktasında bir yorum filtreleme mekanizması da aktif.

Son olarak, içerik moderasyonu noktasındaki birtakım istatistikleri paylaşmak istiyorum sizinle: 2026 Ocak-Haziran dönemine ait kaldırılan toplam içerik sayısı platformda, Türkiye'de 7.192.608; yayınlanmadan kaldırılan içeri oranı ise bu rakamın yüzde 99,4'ü; yirmi dört saat içerisinde kaldırılan içerik oranı ise yüzde 99,5'i; yasaklanan hesap sayısı 527.465, silinen yorum sayısı 11.856.944, müdahale edilen canlı yayın sayısı 3.274.773. Görüldüğü gibi proaktif bir şekilde kendi süreçlerini yürüten müvekkil şirket TikTok bu konulara oldukça önem vermekte. Sayın Komisyonumuzun da konusunu teşkil eden hazin olaylar kapsamında da o dönem 1.022 adet URL çeşitli kamu kurumlarından gelen talepler doğrultusunda erişime engellenmiştir ilgili vakitlerde. Bu konudaki hassasiyetimizi biz tekrar ediyoruz, devam ediyoruz, hizmet verdiğimiz her bölgede kanunlara ve kurum hassasiyetlerine özen

gösteren, değer veren bir şirket görüntüsünde müvekkil şirket TikTok. Bu noktada da bu kararlılığımızı devam ettirmeye devam edeceğiz.

Bizi dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

Sorularınız varsa alıp müvekkile iletiriz.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Yok, soruları bütün arkadaşlarımız sunumunu yaptıktan sonra soracağız.

Sayın Doktor Ahmet Buğra Aydın'a sunumu için çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, bağlantı yapacağız arkadaşlar.

Sunumu için Meta Türkiye ve Azerbaycan Kamu Politikaları Direktörü Sezen Yeşil Hanım'a sözü vereceğim.

Buyurun efendim.

Sizi Komisyonumuz bağlantı içerisinde dinleyeceklerdir.

2.- Meta Türkiye ve Azerbaycan Kamu Politikaları Direktörü Sezen Yeşil'in, platformun içerik politikaları, siber zorbalık, genç kullanıcılar için özel olarak yaptıkları, okul olayları özelinde aldıkları aksiyonlar ve öneriler hakkında sunumu (Video konferans sistemi/İngiltere)

META TÜRKİYE VE AZERBAYCAN KAMU POLİTİKALARI DİREKTÖRÜ SEZEN YEŞİL - Merhabalar herkese.

Öncelikle Sayın Komisyon Başkanımıza bizleri davet ettikleri için çok teşekkür ediyoruz ve Değerli Komisyon üyelerini ve tüm katılımcıları da saygıyla selamlıyoruz Meta ekibi olarak.

Ben Sezen Yeşil, ekibim Naz Değirmenci ve Yeliz Başaran Kaya da bugün bizimle birlikte olacaklar.

Öncelikle, bu elim olaylarda hayatını kaybeden masum vatandaşlarımıza, çocuklarımıza Allah'tan rahmet, acılı ailelerine de sabır ve başsağlığı diliyoruz. Tekrarı asla yaşanmasın inşallah. Bu noktada, Değerli Komisyonun nihai hedefiyle de yüzde yüz hemfikiriz ve çalışmalarını desteklemek için zaten bugün buradayız. Biz bir sunum hazırladık, ben onu paylaşacağım müsaadenizle ama bize gelen davet yazısında istenilen konu başlıkları vardı, o konulara değinen bir sunum olmasına gayret ettik ama sorularınıza göre daha ayrıntılı bir şekilde sunmaya çalışırız.

Ben hemen bir ekranımı paylaşıyorum, umarım görebiliyorsunuzdur. Görebiliyor musunuz acaba, teyit edebilir misiniz? Görebiliyor musunuz acaba? Sizi duyamıyorum ama...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - İki taraflı da takip edebiliyoruz.

META TÜRKİYE VE AZERBAYCAN KAMU POLİTİKALARI DİREKTÖRÜ SEZEN YEŞİL - Tamam, çok sağ olun teyidiniz için, teşekkür ederim. Bazen teknik aksaklık olabilir, emin olmak istedim.

Öncelikle içerik politikalarımızla başlamak istiyorum çünkü bunlar bizim bir anlamda anayasamız yani platformda neye izin verip neye izin vermediğimizi belirleyen kurallar bütünü. Nasıl ki gerçek dünyada kanunlarımız, anayasamız vesaire var, suç ve suçlu tanımı var; aynı şekilde bizde de hangi içeriklere izin verildiğini, hangi içeriklerin yasak olduğunu ve bunlara karşı bunların yayınlanması hâlinde aldığımız önlemleri, yaptırımları açık bir şekilde, şeffaf bir şekilde açıklayan kurallar bütünüümüz var. Hepsinin ayrıntısına tabii ki girmiyorum, ilgili olanlara biraz değineceğim az sonra, bu konuyla ilgili olanlara. İçerik moderasyonumuz üç başlıkta ele alınabilir: "Kaldır." "Görünürlüğü azalt." ve "Bilgilendir." şeklinde. "Kaldır." adımı altında yapay zekâ ve insanlardan oluşan bir inceleme yürütülüyor ve ihlal tespit edildiğinde içerik platformlardan kaldırılıyor. Nasıl ki gerçek dünyada yasalar olmasına rağmen suçu sıfıra indirgeyemiyorsak maalesef, on-line platformlarda da benzer bir durum söz konusu. Fakat yapay zekâ sayesinde çoğu içerik, zararlı içerik henüz daha yayınlanmadan yapay zekâ tarafından tespit ediliyor ve yüzde 98'e varan oranlarda proaktif olarak kaldırılıyor bu içerikler. Kalan içerikler de kolluk kuvvetlerinden ya da ilgili regülatörlerden gelen ya da kullanıcılarımızın raporlaması üzerine tespit edilip kaldırılabilir. İkinci aşamada "Görünürlüğü azalt." yaptırımımız var. Burada, ihlal etmeyen ama potansiyel olarak sorun olabilecek içeriklerin görünürlüğünü azaltıyoruz, daha az kişiye ulaşmasını sağlamaya çalışıyoruz. Son olarak da bilgilendirme adımımız var. Burada da etiketler, uyarı ekranları ve konuya göre güvenilir kaynaklara yönlendirerek kullanıcıların içeriği okurken, paylaşıırken, yorum yaparken daha bilinçli karar vermelerini desteklemeye çalışıyoruz.

Bu konuyla ilgili olan üç politikamızın biraz ayrıntısına girmek istiyorum. Öncelikle ateşli silahlar. Bizim platformlarımızda bireyler arasındaki silah ya da mühimmat alım satımına ilişkin içerikler veya "Silah ve patlayıcı nasıl yapılır?" talimatlarını anlatan içerikler kesinlikle yasaktır ve kaldırılır. Bazı ülkelerde bu tarz içerikler yasak olmayabilir oranın yerel kanunlarına göre ama biz buna rağmen yerel kanunların da ötesine geçerek o ülkede yasal olsa dahi yasaklıyoruz bu içerikleri ve kaldırıyoruz tespit ettiğimiz anda. İkincisi, şiddet ve suça teşvikle ilgili politikamız. Burada ciddi ölüm tehdidi, yaralama tehditleri tespit edildiği zaman içeriklerde hemen kaldırılıyor. Silah taşımaya ilişkin çağrılar veya bir mekâna zorla girme tehditlerine ilişkin içerikler aynı şekilde kaldırılıyor. Burada, tabii, daha hassas koruma gerektiren lokasyonlar olabiliyor; eğitim kurumlarımız gibi, ibadethaneler gibi veya seçim zamanı oy kullanma yerleri gibi yüksek riskli alanlar olabiliyor ve bunlara ilişkin ölüm, yaralama veya silahla mekânlara girme gibi tehditler çok daha hassas bir şekilde ele alınıyor ve derhâl kaldırılıyor. Son olarak da "tehlikeli örgütler ve kişiler" adını verdiğiniz bir politikamız var. Terör örgütleri gibi tanımlanmış tehlikeli kuruluşların şiddet eylemlerini meşrulaştıran, yücelten içerikler kesinlikle yasak. Aynı şekilde "tanımlanmış olay" dediğimiz olaylara, mesela, bir yerde bir saldırı olayı olmuş ve o bizim kayıtlarımıza "tanımlanmış olay" olarak geçtiyse ona yapılan belirsiz referanslara da izin vermiyoruz. Bu ne demek? Bazen haber amaçlı olarak tabii ki olaylara ilişkin içerikler yer alabiliyor, bunlara haber hürriyeti kapsamında izin verilebiliyor elbette. Okul saldırıları ise bizim için özel bir yere sahip. Bunlar "ihlal eden tanımlanmış şiddet olayı" olarak tanımlanıyor. Bu ne demek? Az sonra biraz ayrıntısına gireceğim, çok hızlı aksiyon alınmasını sağlıyor bu tanımlama. Bildiğiniz gibi, bu okullarda silahlı saldırılar ne yazık ki Amerika'da çok yaygın olduğu için Meta da Amerika merkezli bir şirket olarak bunlara müdahale konusunda oldukça tecrübeli ve etkin müdahalelerini zamanla geliştirmiş bir şirket. Bunun da tabii faydaları oldu bu elim olaylarda. Siber zorbalık da bizden istenen başlıklardan bir tanesiydi. O yüzden onun da ayrıntısına girmek isterim. Kesinlikle zorbalık ve tacize yer yok. Kural ihlal edenleri tespit ettiğimizde hesaplarını kapatıyoruz, içerikleri kaldırıyoruz. Reşit olmayanlar yani 18 yaş altında olanlar yetişkinlere kıyasla daha geniş kapsamda korunmaktalar. On yılı aşkın süredir bu konuda çocuklarla görüşüyoruz, onları da dinleyerek nasıl onları daha iyi koruyabileceğimizi anlamaya çalışıyoruz ve araçlar geliştiriyoruz. 18 yaş altı için, örneğin, kimlerle iletişim kurabileceği ve hangi içerikleri görebileceği otomatik olarak

sınırlandırılıyor. Gençler yalnızca takip ettikleri kişiler tarafından etiketlenilebiliyorlar. Bu "tag"leme dediğimiz işlemle veya "bahsedilme" dediğimiz özellikle onları sınırlandırabiliyorlar. Gizli kelimeleri seçebiliyorlar kendilerinin rahatsız oldukları ve bunlar en kısıtlayıcı seviyede otomatik olarak aktif hâle getiriliyor.

Tabii, siber zorbalık sadece çocukların problemi değil, gençler ve yetişkinler de bundan muzdarip olabiliyor. Özellikle politikacılar, ünlü kişiler gibi göz önünde olan kişiler için hakikaten zor, sıkıntılı bir konu. Aslında herkese sağladığımız araçlar var. Gizli kelimeler... Kullanıcılar görmek istemedikleri kelimeleri, ifadeleri, emojileri seçiyorlar ve "Bunları bana gösterme." "Şu kişilerden gelen mesajları engelle." "Benim takip etmediklerim ya da beni yeni takip etmeye başlayan kişilerden gelen yorum ve mesajları otomatik olarak gizle." gibi birçok özellik var. Burada, yine gençleri dinleyerek geliştirdiğimiz bir özellik var "restrict" kısıtlama adını verdiğimiz. Bu da şu demek: Bazen zorba kişinin amacı zorbalık yaptığı kişiden tepki aldıkça onunla beslenerek kötü faaliyetlerine devam etmekte bildiğiniz gibi. Biliyorum, aranızda psikologlar da var Değerli Komisyon üyelerimizde, onlar da katılacaktır sanırım. Dolayısıyla bu kişi kendi yorumlarının silindiğini fark ederse -zorba- daha çok sinirlenip daha çok zorbalığı -mesela, okuldaysa bu ilişki- artırabiliyor ve çocuğu zor duruma sokabiliyor. O yüzden, bu "restrict" kısıtlama özelliğiyle yorumlar zorbanın sadece kendisine gözüktüyor, o yorumunu yaptı ve görünür zannediyor fakat aslında o gizleniyor ve diğer kişilere ve kişinin kendisine gösterilmiyor gibi böyle özelliklerimiz var.

Genç kullanıcılarımız için daha özel ne yapıyoruz? Yine, yaş doğrulama konusunda sorularınız vardı gelen davet yazısında. Öncelikle belirtmek lazım, çocuk diyoruz, tabii, çocuklar çok geniş bir yelpaze, 18 yaş altının hepsini aynı kategoriye koymak çocuğun gelişimsel aşamaları açısından etkin ve doğru bir sonuç vermeyecektir diye değerlendiriyoruz. Bu yüzden, çocuğun farklı gelişim aşamalarına göre farklı yaklaşımlar geliştirdik zaman içinde. 13 yaş altı öncelikle bizde yasaktır yani Instagram ve Facebook'ta hesap oluşturamazlar. Bunu nasıl sağlıyoruz? Çok katmanlı bir yaklaşım uyguluyoruz. Yani her kullanıcıyı illaki yaşını doğrulamak yükümlülüğüyle karşı karşıya bırakmıyoruz çünkü bu hem uğraştırıcı, yorucu olabilir veya onları zorlayıcı olabilir ama sadece gerekli şüphe olduğu zaman aşamalı olarak yöntemlerimizi artırarak ilerlediğimiz çok katmanlı bir yaklaşım var. Öncelikle, hesap açarken doğum tarihi bilgisi girmesi isteniyor, 13 yaş altında ise hesap oluşturamıyorlar. Daha sonra, yapay zekâyla proaktif tespit ediyoruz. Mesela çocuk 13 yaş üstünde deyip hesap açmış ama diyelim ki "9'uncu yaş günün kutlu olsun." diye arkadaşları yorum yazmış veya fotoğraf paylaşımı var, orada yapay zekâ şüphe sinyali alıyor ve bunu doğrulamak için ek adımlar talep edebiliyor. Yine, bu hesaplar topluluk ihbarları ve insan denetimine de açık. Yani bazı kişiler bu hesapların 13 yaş altına ait olduğuna inanıyorsa bunları bize "şikâyet et" butonuna basarak kolayca iletebilirler ve biz de bunları kapatıyoruz. Yine, ihtiyaca göre çoklu doğrulama yöntemleri var. Mesela, kimliğinin yanında tutarak, selfie video çekerek yaşını doğrulamasını isteyebiliyoruz. "Yoti" adını verdiğimiz üçüncü parti bir yaş doğrulama hizmeti aldığımız taraf var, onlar yüz tahmini yapabiliyorlar, sonra tahmin için kullandıkları verileri hemen yok ediyorlar. Avrupa Birliğinde de bu GDPR onaylı sistemleri kullanıyorlar, biz de onlarla birlikte çalışıyoruz.

Otomatik korumalar kapsamında da "genç hesapları" diye -az sonra anlatacağım biraz daha detaylı- 18 yaş altındaki bütün kullanıcılar otomatik olarak bu genç hesaplarına alınıyorlar ve ek korumalarla birlikte geliyor bu hesaplar. Ebeveynlere de bilinçlendirmek için çeşitli çalışmalarımız var. "13 yaş altının asla hesap açmasına yardımcı olmayın." "Rehberlik sunun." "Çocuğunuzun on-line dünyadaki, çevrim içi dünyadaki hayatına ilgi duyun, merak edin, sorgulayın." gibi bilinçlendirmeyi hedefleyen çeşitli çalışmalarımız da oldu zaman içinde, onlardan da bahsedeceğim.

Şimdi, bu "genç hesapları" nedir? Biz ebeveynlerimizi hep dünya çapında dinliyoruz, onlara sorular soruyoruz ve üç tane onları endişelendiren konu olduğunu fark ettik. Nedir? Bir; içerik, "Çocuğum ne görüyor?" İki; iletişim, "Çocuğum kimlerle iletişim kuruyor?" Üç; ekran süresi, "Çocuğum ekranda ne kadar vakit geçiriyor?" Buradaki endişeleri dinleyerek bu üç konuya da cevap vermeye çalışan, cevap veren bir sistem geliştirdik, adına da "genç hesapları" dedik. Şimdi, bunlar yerleşik korumalarla geliyor yani "default" dediğimiz korumalarla geliyor. Gençler kimlerle iletişim kurabileceğini ve gördükleri içerikleri sınırılıyor. 16 yaşından küçük olanlar ebeveynlerinin izni olmadan bu ayarları değiştiremiyorlar, daha az kısıtlayıcı olacak şekilde değiştiremiyorlar. Genç hesaplarında en önemli özelliklerden bir tanesi günlük sınır getirilebilmesi. On beş dakika mı istiyorsunuz, bir saat mi, iki saat mi? Bu, aileden aileye çok değişebilen bir şey. Bazı aileler izin verebiliyor ya da sınavı yoksa, okul dönemi değilse ya da hafta sonuysa mesela, daha fazla vakit geçirmesine izin verebiliyor ya da oradan elde ettiği faydayı onaylayabiliyor. Dolayısıyla bu aileden aileye, çocuk ile aile arasındaki ilişkiye göre değişen bir şey olduğu için biz onu ailenin özgürlük alanı olarak görüyoruz ama biz üstümüze düşeni yapıp onların kullanabileceği, rahat edebileceği seçenekler sunuyoruz.

"Uyku modu" yine çok çok önemli özelliklerden. Yani özellikle okul döneminde gece on ile sabah yedi arasında notifikasyonların, bildirimlerin gelmesini engelleyen bir özellik var. Mesajlaşma kısıtlamalarından bahsettim, "İstemediğim kişiler bana yollamasın." diye. İçerik varsayılanları var, bazı içerikler gösterilmiyor, az sonra yine bahsedeceğim. Gizlilik ayarları çok önemli. Bu çocukların hesapları "default" olarak gizli hesaba alınıyor. Yani bunu herkese, kamuya açık bir hesaba çevirmek isterse 16 yaş altı, anne-babasından onay alması gerekiyor. Bu şekilde çocuğun gizliliğini sağlamış oluyoruz.

Ebeveynlere de sunulan araçlar var. Denetim kurulduktan sonra denetim paneli üstünde çocuğun ne kadar vakit geçirdiğini görebiliyor, günlük olarak ortalamasını görebiliyor, hangi konulara ilgi duyduğunu görebiliyor ve takipçileri, engellediği hesaplar mı var, engellediği kişiler mi var, onları görüp bir iletişim başlatabiliyor. Yani ebeveyn çocuğuna diyebiliyor ki: "Şu kişileri engellediğini gördüm, bir sorun mu var? Yardımcı olabileceğim bir şey mi var?" gibi ebeveyne daha bilgi sağlayarak onun çocuğuyla iletişimini güçlendirmeye çalışan bir araç bu.

İçerik ayarlarından bahsettim. Burada 13 yaş üstü yani bu film derecelendirme sistemlerinden de aşına olduğumuz, 13 yaş üstüne uygun olan içerikler var; biz de bunları rehber gibi kabul ederek bazı içerikleri engelliyoruz. Nedir bu? 18 yaş altındaki kullanıcılar için intihar, yeme bozukluğu, alkol, sigara gibi satışı regüle olan içerikler, şiddet içeren görüntüler gibi belli kategorideki, 13 yaş üzerindeki çocuklara uygun olmayan içerikleri engelliyoruz, yasaklıyoruz ve bunları önüne çıkarmıyoruz.

Algoritmalarla ilgili sorular vardı Sayın Komisyonun davet yazısında. Algoritmalar kişiselleştirmeyi sağlar. Bu ne demek? Biz çocuğun yaşını anlamaya çalışıyoruz ve ona uygun içerikler, ona uygun deneyimler sunmaya çalışıyoruz. Eğer bu olmasaydı çocuğun yaşını ya da yaş grubunu, dönemini anlayamadığımız için ona uygun olmayan içerikler gösterebilirdik ve zararlı içerikle

karşılaşma olasılığı artardı böyle bir durumda. Arkadaşlarının ve ilgi duyduğu toplulukların paylaşımları öne çıkarılmadığı için çocuk rastgele alakasız ilişkilerle karşılaşır ve bağ kurma, kendini bir topluluğa ait hissetme gibi olumlu duygulardan mahrum kalabilir. İlgilendiği benzer alanlara sahip topluluklarla bağlamak zorlaşabilir. Bu ne olabilir? Okuldaki arkadaşları, spor takımları veya ilgisine göre dans, spor, sanat vesaire olabilir; bu bağlantıların kurulması güçleşebilir algoritmaların kişiselleştirme özelliği olmasa idi. Dolayısıyla aslında algoritmayı biz temel bir güvenlik aracı olarak konumluyoruz.

Nasıl çalışır peki? Yani aslında bilmediğiniz şeyden insan doğası olarak korkmaya ya da çekinmeye eğilimliyiz, bu çok doğal, insani bir dürtü elbette ama biraz anladığımız zaman korkacak bir şey olmadığını da görebiliyoruz. Algoritmaların temel amacı, aslında, kişilerin ilgi çektiği konuları öne çıkararak geçirdiği zamanı anlamlı kılmaktır yani hoşuna gideceği ya da faydalı bulacağı bir şekilde onun tecrübesini tasarlamaktır. Bunu nasıl yapıyor peki? Takip edilen kişilerin son paylaşımları belirlenir yani güncel olanı vermeye çalışır algoritmalar ve başka binlerce sinyal değerlendirirler. Ne değerlendirilir? Nedir bunlar? "Hangi paylaşımları beğenmiş, paylaşımın aldığı etkileşim nasıl olmuş, bu kişiyle daha mı çok iletişim kuruyor, o kişiden gelen içeriklere daha mı meraklı?" gibi sinyalleri değerlendirerek bir sıralama yapıyor, tahmin algoritması çalışıyor ve kişiye sunuluyor. Peki, bu benim hoşuma gitmedi ve değiştirmek istedim kullanıcı olarak, ne yapabiliyorum? Yine, burada Meta araçlar sunuyor, ekranda "Bunu neden görüyorum?" diye bir alan var, oraya tıkladığınızda neden gördüğünüzle ilgili açıklamalar olan bir alan görürsünüz, bu hoşunuza gitmedi ve "İlgilenmiyorum"a bastığınızda da geri bildirim vererek aslında algoritmayı siz eğitmiş oluyorsunuz yani algoritmaya demiş oluyorsunuz ki: "Bu tarz içerikleri bana gösterme, başka şey göster." Dolayısıyla biraz bunu yönetmek sizin de elinizde, kullanıcılarımızın da elinde.

Okul olayları özelinde aldığımız aksiyonlara da değinmek isterim. Şimdi, bu her iki saldırı bizde "tehlikeli örgütler ve kişiler" adını verdiğimiz politikamızın altında derhâl "ihlal eden şiddet olayı" olarak tanımlandı. Bu tanımlama, otomatik olarak saldırıları veya failleri öven, destekleyen veya temsil eden tüm içeriklerin -otomatik olarak- kaldırılmasını sağlıyor. Bu sadece şiddet görüntülerini değil, failleri kahraman gibi gösteren başka kullanıcıların paylaşımlarını veya bu saldırıyı öven, kutlayan yorumları, taklitçi içerikleri ve hesapları da kapsıyor. Saldırı görüntülerini proaktif olarak kaldırdık. Bu ne demek? "Bankalama" dediğimiz bir işlem var yani bu görüntü platformlarda dünyanın neresinden, kimin tarafından yüklenirse yüklensin anında tespit ediliyor ve çok hızlı bir şekilde kaldırılıyor. Bu olaylar özelinde de saldırganların kendi çektiği video veya bir canlı yayın özel olmadığını olay esnasında doğruladık, hemen tespit ettik bunu.

Üçüncü olarak, sektör koordinasyonu çok çok önemli çünkü sadece bir tane sosyal medya platformunda kalmıyor bu saldırganların faaliyetleri. Dolayısıyla "Global Internet Forum to Counter Terrorism" adını verdiğimiz, terörizmle savaş amacıyla teknoloji şirketlerinin bir araya gelerek kurduğu sektörel bir platform var. Burada bu şirketler, platformlar kendi aralarında hızlıca içerikleri paylaşarak başka platformlarda da, on-line mecralarda da yayılımını hızlıca engelleyebiliyorlar. Bu saldırı manifestosunun bizim platformlarımızda yayınlandığına ilişkin hiçbir kanıt bulamadık. Başka bir platformda tespit edildiği basına yansıdı malumlarınız ama biz önlem olarak bu manifestoyu "bankalama" dediğimiz işleme tabi tutarak kendi platformlarımızda yayılmasını engelledik. Faillerin isimleri kara listeye alındı, bu ne demek? Bu isimlerle hiç kimse taklitçi hayran hesabı veya sahte profil oluşturamayacak demek ve böylece onları kahraman gibi gösteren, öven paylaşımların da önüne geçmiş olduk.

"İlgili kolluk kuvvetleri, kamu kurumlarıyla nasıl çalışıyorsunuz?" diye bir soru vardı davet yazısında. Yetkili kurumumuz olan BTK üzerinden bu konuyla ilgili anında 100'den fazla içerik kaldırma talebi geldi, derhâl işleme aldık ve zaten bizim kendi politikalarımıza da aykırıydı, yerel yasalara da uyumlu bir şekilde sorunsuz bir şekilde sonuçlandırdık. Kolluk kuvvetlerimizle çalışmalarımız zaten devam ediyor uzun zamandır, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı, onların siber suç birimleri dâhil olmak üzere, Türkiye'deki kilit kolluk kuvvetleriyle ilişkilerimizi sürdürüyoruz. Ölüm veya ciddi fiziksel yaralanma tehlikesinin yakın ve ciddi olduğu durumlarda -çocuklara yönelikse bu daha da artırılmış bir şekilde- tam bir yasal süreç beklenmeden hızlandırılmış bir şekilde Türk makamlarına veri sağlayabilmektedir Meta; nisandaki trajik okul saldırılarında da bu mekanizma kullanılmıştır.

Son olarak bilinçlendirme programlarımızdan bahsetmek istiyorum çünkü biz inanıyoruz ki dijital okuryazarlık arttıkça bu konulardaki sorunlar da azalacaktır. Dolayısıyla Meta olarak biz stratejik ortaklıklar kurmaya çalışıyoruz, ilgili kamu kurumlarına, sivil toplum örgütlerine gidip onlara "Birlikte proje yapalım." diye tekliflerimiz oluyor ve birlikte eğitimler, programlar tasarlıyoruz. Birkaç örnek vermek isterim: BTK'nin öncülüğünde yıllardır devam eden Güvenli İnternet Günü etkinlikleri yapılmaktadır, oraya çocuklarımız getirilmektedir; bizler eğitimler sunmaktayız, ona aktif olarak katılan şirketlerden bir tanesiyiz. Uzman grubumuz var, zaman zaman Meclise, komisyonlara çağırılıp dinlenen çok değerli akademisyenlerimiz var, isimleri tanındıktır, onlarla düzenli olarak toplantılar gerçekleştiriyoruz ve onların görüşleriyle politikalarımızı, uygulamalarımızı güncellemeye çalışıyoruz.

Habitat Derneğiyle 2017 yılından beri yaptığımız, "Kontrol Bende" adını verdiğimiz bir program var, neredeyse 200 bin kişiye ulaşılmış durumdayız 81 şehirde, Türkiye'nin her şehrinde ve onları güvenlik konusunda bilinçlendirmeye çalışıyoruz.

Yine, Türkiye Bilişim Derneğiyle -geçtiğimiz hafta dinlediğiniz değerli hocalarımız da vardı- "Benim Dijital Dünyam" adını verdiğimiz yeni bir program hayata geçirdik ve nisandan bu yana yaklaşık 2.500 öğrenciye ulaştık ve Türkiye Bilişim Derneği ortaklığında sene sonuna kadar hem ebeveynlere hem öğrencilerimize yönelik çeşitli eğitimlerimiz de devam ediyor olacak.

Önerilerimiz: Burada bütüncül bir yaklaşım doğru olacaktır diye düşünüyoruz çünkü bizler politikalarımızla, geliştirdiğimiz teknik araçlarla üstümüze düşeni yapsak da herkesin payına oynadığı ölçüde bunlar başarılı olacaktır. Gençlerimizin ve ebeveynlerimizin bilinçlendirilmesi, bir on-line platform kullanım kültürü oluşturulması çok çok önemli. Kamu kurumlarımız da üstüne düşen görevin zaten farkındalar, yapıyorlar. Kolluk kuvvetleri, sivil toplum, eğitim kurumları ve regülatörlerle birlikte çalışmak önemli. Çevrim içi hizmet sağlayıcılar yani burada on-line dünya sadece sosyal medyadan ibaret değil, web siteleri var, oyun siteleri var, çevrim içi uygulamalar var; bir haftada bir çocuğun kullandığı 40'tan fazla aplikasyon olabiliyor. Dolayısıyla bunlardan bir tanesini cımbızla çeker gibi seçip düzenlediğinizde ya da ek kurallar getirdiğinizde diğer 39 tanesini boşta bırakmış oluyoruz. Dolayısıyla bütüncül yaklaşım, hiçbir şeyi gözden kaçırmamak tam koruma sağlayacaktır diye değerlendiriyoruz.

Burada yaş doğrulamanın merkezileştirilmesi çok çok önemli. Dediğimiz gibi, şimdi bir tane aplikasyona yaş doğrulama yükümlülüğü getirdiğinizde çocuğun kullandığı 40 taneden 39 tanesi ne olacak o zaman? Çocuk her defasında kimlik doğrulama için tek tek uğraşacak onlarla ya da aileleri. Dolayısıyla biz bu işi tek bir merkezden, kaynağında çözmenin en etkin ve verimli olacağını düşünüyoruz ve uygulama mağazası ve işletim sistemi seviyesinde bir yaş doğrulamanın daha doğru sonuçlar getireceğine inanıyoruz.

Orantılı ve kanıta dayalı düzenleme olması gerektiğini düşünüyoruz. Aşırı kısıtlayıcı kurallar gençleri ne yazık ki denetimsiz ve daha az güvenli alanlara, daha karanlıkta kalan alanlara itebiliyor. Burada zaten görevini yapmaya çalışan sorumlu şirketler yapıyorlarken hiç radarda bile olmayan başka aplikasyonlara, şu an belki bilmediğimiz, adını bile duymadığımız alanlara kayabiliyorlar dolayısıyla orantılı bir düzenleme çocukların güvenliğini sağlamak için de doğru bir yaklaşım olacaktır diye düşünüyoruz.

Kişiselleştirmenin güvenlik aracı olarak tanınması gerekiyor. Algoritmik kişiselleştirme, zararlı içeriklerin filtrelenmesinin, çocukların yaşlarına uygun bir deneyim sunmanın temel aracıdır. Bu yasaklandığında ya da engellendiğinde gençlerin uygunsuz içerikle, yaşlarına uygun olmayan içerikle karşılaşma olasılığı, riski artar diye değerlendiriyoruz.

Çok paydaşlı iş birliği ve bilinçlendirme programlarından, dijital okuryazarlığının artırılması gerektiğinden bahsettik. Bunlarda biz üstümüze düşeni zaten yapıyoruz, gerekli kamu kurumlarımız, sivil toplumla birlikte de yapmaya devam edeceğiz Türkiye'de önümüzdeki dönemde de.

Son olarak gizlilik odaklı tasarım "Privacy by Design" diye geçen gizlilik korumaları ürün tasarımının başlangıcından itibaren entegre edilmeli, zaten Meta da bu yaklaşımı uzun zamandır benimsemiş durumda. "Genç Hesapları" olarak geliştirdiğimiz özellik de zaten bu yaklaşımın somut ve sektörde de aslında öncü bir örneği olarak öne çıkmaktadır.

Arz ediyoruz.

Sorularınız olursa sonra almaktan memnuniyet duyarız.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Biz de Sayın Yeşil'e çok teşekkür ediyoruz.

En sonunda, bütün sunumlar bittikten sonra milletvekili arkadaşlarımızın soruları olursa zaten onlara cevap vereceksiniz, sizi biraz daha orada misafir ediyoruz.

Şimdi ise değerli milletvekillerimiz, X Orta Doğu, Kuzey Afrika ve Türkiye Kamu İlişkileri Direktörü Reem Sadek'e söz vereceğim ve simultane tercüme yapılacaktır.

Evet, Sayın Sadek, bizi duyabiliyor musunuz?

X ORTA DOĞU, KUZEY AFRİKA VE TÜRKİYE KAMU İLİŞKİLERİ DİREKTÖRÜ REEM SADEK - Evet efendim, duyabiliyoruz.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Tamam, söz sizde.

Buyurun Sadek Hanım.

3.- X Orta Doğu, Kuzey Afrika ve Türkiye Kamu İlişkileri Direktörü Reem Sadek'in, X şirketi olarak okul saldırılarının öncesinde ve sonrasında almış oldukları tedbirler hakkında sunumu (Video konferans sistemi ve simultane çeviri/Dubai)

X ORTA DOĞU, KUZEY AFRİKA VE TÜRKİYE KAMU İLİŞKİLERİ DİREKTÖRÜ REEM SADEK - Teşekkür ediyorum.

Saygıdeğer Komisyon Başkanı, saygıdeğer milletvekillerimiz; iyi öğleden sonraları dilemek isterim öncelikle.

İsmim Reem Sadek, ben X'in Orta Doğu, Kuzey Afrika ve Türkiye'den Sorumlu Kurumsal İlişkiler Müdürüyüm. Bugün yanımda Kathleen Reen var, kendisi Hükümetle İlişkiler Kıdemli Direktörü ve yine Yasemin Doğan Hanım da bizlerle birlikte, kendisi hukuki danışmanımız.

Öncelikle teşekkür ediyoruz bizi çağırdınız için. Komisyonun bu son derece önemli görevi ifa ederken ne kadar özveriyle çalıştığının farkındayız, en doğru şekilde sorularınıza yanıt vermek isteriz. Yine, içinde bulunulan durumun karmaşıklığı ve önemi dikkate alındığında, Saygıdeğer Komisyon Başkanı da uygun görürse, Komisyonun sorularını alıp yazılı yanıtlar vermek isteriz bu toplantıdan sonra.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Son derece güzel olur; bu, sunum yapan veya yapacak olan herkes için geçerlidir. Daha sonra yazılı olarak da sorularımıza ayrıntılı cevap verebilirsiniz, bunda hiçbir mahzur yok.

Buyurun, devam edin.

X ORTA DOĞU, KUZEY AFRİKA VE TÜRKİYE KAMU İLİŞKİLERİ DİREKTÖRÜ REEM SADEK - Çok teşekkür ediyorum Saygıdeğer Başkan.

Bugün burada olmamızın amacı, tabii ki X şirketi olarak trajik okul saldırılarının öncesinde ve sonrasında almış olduğumuz tedbirleri sizlere anlatmak. Nisan ayında Şanlıurfa ve Kahramanmaraş'ta gerçekleşen elim saldırılardan sonra kullanıcılarımızı ve çocuklarımızı, Türkiye'deki çocuklarımızı korumak üzere pek çok ürün geliştirdik ve tedbir aldık. Tabii ki bizim en önemli platform önceliklerimizden bir tanesi çocukların korunması. Bugün yapıcı bir şekilde karşınıza geldik, önemli bir istişare yürüttüğümüze inanıyorum, çevrim içi güvenlik konusuna değiniyor olacağız, ulusal bir diyalog gerçekleştiriyor olacağız. Platformlar, düzenleyiciler ve toplumun üyeleri bir araya gelirse ancak o şekilde çocukları daha etkili koruyabiliriz. Öncesinde, ne kadar üzgün olduğumuzu dile getirmek isterim, nisan ayında olan olaylardan ötürü taziye dileklerimizi iletmek isterim, özellikle hayatını kaybeden çocukların ailelerine ve Türk ulusuna başsağlığı dileklerimizi iletmek isterim.

Tabii ki X'in bu bağlamda küresel bir sorumluluğu var, özellikle de kritik dönemlerde, böylesi kritik dönemlerde kamunun istişare becerisini korumasını sağlamak, herkesin eş zamanlı, doğru bilgiye ulaşmasını sağlamak, bunu yaparken de tüm kullanıcılarımızın güvenliğini güvence altına almak. Tabii ki bu şiddet saldırılarının akabinde çok sayıda X kullanıcıları lanetlemek istediler, bu saldırıları gerçekleştirenleri lanetlemek istediler, başsağlığı, taziye dileklerini iletmek istediler ailelere ama bunu yaparken elbette insanların hem güvenli hem de özgür bir şekilde fikir alışverişine katılabilmelerini sağlamak bizim görevimiz; bunu yaparken de

bazı kural ve politikalar geliştirdik ve bazı hususlara izin verilmemekte platformda. Bu kurallar dünyada her ülkede, dünya çapında her yerde eşit olarak uygulanmakta ve X'teki kişisel güvenliği korumaya hizmet etmekte, eşit ve tutarlı bir şekilde, nereden X'e giriyor olursa olsunlar tüm kullanıcılara aynı uygulamaları, kuralları uygulanmakta. "X Help Center" adı verilen bir merkezimiz var, yardım merkezimiz, orada bununla alakalı kuralları açıklayan pek çok husus var. Tabii ki daha da sık yaşanmaya başlandı bu tür olaylar ve platform üzerinden gerçekleştirilen etkileşimlerin güvenliği tekrar tekrar kamuoyunda tartışılmaya başlandı. Özellikle nefret, istismar, taciz veya saldırıya yönelik tüm söylemler yasaklanmakta. Tabii ki bu politikaların amacı bir yandan kullanıcıları korumak, öte yandan açık ve anlamlı paylaşımlara izin verebilmek, kamu istişarelerine izin verebilmek. Bunu yaparken meselenin farklı farklı boyutlarının anlaşılmasını sağlamaya çalışıyoruz. İnsanların açık ama güvenli bir şekilde fikirlerini dile getirebilmelerini sağlamaya çalışıyoruz. Özellikle de bizim kurallarımıza uymayan, kurallarımızı ihlal eden içeriklerden kullanıcılarımızı korumaya odaklanıyoruz. X'in algoritmaları hiçbir şekilde bu tür olaylardan sonra ortaya çıkan zararlı grafik içeriğin yayılmaması şeklinde, yayılmasını engellemeye yönelik olarak tasarlanmıştır. Bunu yaparken de erişimi kısıtlandıran enstrümanlar, araçlar kullanıyoruz. Yine içerik sınıflandırma sistemlerimiz var, o olaya özel protokoller hayata geçiriyoruz. Böylelikle de şiddet içeren içeriklerin algoritma açısından daha fazla ön plana çıkarılmamasını sağlıyoruz, daha az görünür olmasını sağlıyoruz. Tabii ki burada ifade özgürlüğü demek, ulaşma özgürlüğü demek değildir. Öyle ki orantısız bir şekilde, makul bir şekilde, zararın düzeyine doğru orantılı olacak şekilde bazı kuralların hayata geçirilmesinden bahsediyorum. Özellikle de "post"ların görünürlüğünün sınırlandırılması, X platformunda sınırlandırılması sonrasında tüm bu içeriklerin ortadan kaldırılması, özellikle de kullanıcının bu "post"ları belli bir süre paylaşamaması, yine "post" silinene kadar kamuya erişiminin engellenmesi... Yine bir etiketleme söz konusu, eğer hassas bir içerik var ise 18 yaş altına gösterilmemesi ve yine X kurallarını ihlal eden kullanıcının hesabının askıya alınması ve platformdan kaldırılması. Bu bağlamda çok taraflı bir içerik moderasyon sistemini hayata geçiriyoruz. Amacımız, mümkün mertebe şiddet içeren içeriklerin tespit edilmesi ve incelenmesi, ortadan kaldırılması ve bunu yaparken spesifik bazı tedbirler alıyoruz çocukları korumaya yönelik. Öyle ki otomasyona bağlı içerik moderasyon araçlarımız var, insan gözetiminden de geçiyor bunlar. Yine içeriklerin raporlanmasına olanak sağlayan mekanizmalar var, sağlam bir temyiz sistemimiz var. Böylelikle kullanıcılarımızda potansiyel bir anomaliyle karşılaşmaları hâlinde bize bildirebiliyorlar.

Yine X platformu üzerinden şiddet içeren bir içerik potansiyel olarak yayılmaya başladıysa burada bir olay, müdahale protokolü hayata geçiriliyor. Özellikle de hızlı bir şekilde yayılımının önlenmesi için gerekli tedbirler alınıyor ve fizibilitesi yani görünürlüğü düşürülüyor. Bu bağlamda X'in de kendine ait bir ekibi var. Böylelikle daha büyük, geniş çapta topluluklara ve bölgelere ulaşabiliyorlar. Bunu yaparken de içeriklerin viral olarak yayılmasının önüne geçmeye çalışıyorlar, bazı iç protokoller hayata geçiriyorlar. Böylelikle de diyelim, bir içerik olay ekibimiz var. Bu ekibimiz söz konusu içerikleri tespit edebilmek yani şiddet içeren içerikleri tespit edebilmek için ilgili kolluk kuvvetleriyle birlikte çalışıyorlar ve bunlar düzenli bir şekilde içerikleri gözden geçirip güncelliyorlar. Yine, devam etmekte olan platform izleme ve yükselen trendler var dikkate aldığımız, onlara göre bunu gerçekleştiriyoruz.

Nisan ayında gerçekleştirilen saldırılardan sonra, X birinci öncelik olarak adlandırdığı olay müdahale protokolünü hayata geçirdi. Bu da ilgili platform politikalarına uygun bir şekilde eylemlerin hayata geçirilmesi. Neler bunlar? Özellikle de söz konusu olayla ilgili içeriğin hemen platformdan kaldırılması. Yine, ilgili prosedürlerin aktif bir şekilde tanımlanması, ilgili ekiplerin işe koşulması, ilgili "hashtag"lerin ve kilit kelimeler listelerinin izlenmesi. Yine, bununla alakalı, olayla alakalı trendler, "typeahead" özelliklerinin hemen tespit edilmesi; bu ne demek? Proaktif bir şekilde araştırma özelliklerinin yani olaya yönelik araştırma, filtre ve özelliklerinin sınırlandırılması. Yine, şiddet içeren medyanın engellenmesi.

Aynı şekilde X'in kendine ait bir kanalı da var, raporlama kanalı var; bu, dünyanın pek çok farklı bölgesindeki hükümetlerin ve kamu sektörünün, kolluk kuvvetlerinin ulaşip yapabildiği, temasa geçebildiği. Öyle olunca Türkiye'deki kilit ulusal kurumlar bu raporlama kanallarını kullanabiliyorlar ve bize bildirimde bulunabiliyorlar. Bu bağlamda, Türkiye'deki makamlarla da saygıya dayalı ve üretken bir ilişkimiz var. Şimdiye kadar ulusal sorumluluk makamlarıyla da iş birliği yaptık gerçekleşen elim okul olaylarından sonra ve buna bağlı olarak hesaplar hakkında işlem başlattık hemen, özellikle BTK'nin erişim engelleme bildirimini aldıktan sonra çünkü bizim taahhüdümüz bu şekilde. Geçerli hukuki bir talep geldiğinde, özellikle kısıtlama talebi geldiğinde hemen ona uyum sağlamaya çalışıyoruz çünkü çocukların korunması bizim için büyük bir öncelik ama burada önemli hususlardan bir tanesi de şu: X daha ziyade çocuklara hizmet eden bir platform değil bildiğiniz üzere, o nedenle biz işlemlerimizde genel olarak çocukları hedeflemiyoruz aslında. O nedenle X platformunu birazcık diğer sosyal medya platformlarından ayrı düşünebilirsiniz diye düşünüyorum ama yine de bizler şunun farkındayız ki çocuklar daha savunmasız bir grup, daha dezavantajlı bir grup, o nedenle X kullanıcıları en azından 13 yaşında olabilmeli ve 18 yaş altındaki çocuklar için özel tedbirler uygulamaktayız. Bu vesileyle platformdaki tecrübeleri güvenli ve de emniyetli olabiliyor.

Diğer taraftan, güvenlik ve gizlilik özelliklerimiz sayesinde herhangi yaş şartlarını karşılamayanları doğrudan platformdan çıkarabiliyoruz. Bilinen çocuklara ilişkin olarak doğrudan varsayılan hesap özelliklerini işletiyoruz. Herhangi bir yeni takipçi ekleneceği zaman kendisine bildirim gidiyor, sadece bildirimi kabul ederse takipçileri oluyor mesela. Diğer taraftan tavsiye sistemini de kısıtlayabiliyoruz belirli kategorideki kullanıcılara yönelik olarak, böylelikle zararlı içeriklere erişemiyorlar. Diğer taraftan, çocuğun yetişkin içeriğe erişmesini de engelliyoruz bu özelliklerimiz sayesinde. X aynı zamanda özel bir de bildirim formu kullanmakta. Öyle olunca kullanıcılar özellikle 13 yaşın altında bir kullanıcı tespit ettiklerinde bizlere bildirimde bulunabiliyorlar.

Yardım merkezimiz var demiştik. Çocuklar, ebeveynler ve de velilerin kullanabileceği bu merkez sayesinde çocukların hesabı ve tecrübeleri X'te güvenli ve emniyetli olarak sürdürülebiliyor. Düzenleyicilerle de çalışmaktan memnuniyet duyuyoruz. Etkili, esnek bir yaş doğrulama sistemi üzerinde çalışmaktan mutluluk duyarız. Özellikle farklı platformlarda, farklı güvenlik tedbirlerini temin edebilecek bir sistem üzerinde elbette çalışmak isteriz. Bu bağlamda, Türk makamlarının yapıcı diyalogunu memnuniyetle karşıladığımızı ifade etmek isteriz. BTK, Siber Güvenlik Başkanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve diğer makamlarla iş birliğimizi devam ettirmeyi memnuniyetle bekliyoruz. Bu bağlamda, çocukların X'te güvenli olmasını sağlayabilmek için sorumluluklarımızı üstlenmeye hazırız, çocuk koruma tedbirlerimizi de uygulamayı devam ettirmeye hazırız.

Bir kez daha içtenlikle teşekkür ediyoruz davetiniz için. Bu açıklamayı paylaşma fırsatı verdiğiniz için sizlere teşekkür ediyoruz. Bu bağlamda, Türk makamlarıyla iş birliğine açıldık ve de yapıcı etkileşimimizi ve toplantılarınızı önümüzdeki süreçte de bekliyoruz efendim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Sayın Sadek, biz de çok teşekkür ediyoruz.

V.- MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONLARI

A) Görüşmeler

1.- TikTok, Meta ve X temsilcilerinin yaptıkları sunumlara ilişkin görüşme

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Şimdi, tabii, aramızda aynı zamanda YouTube temsilcimiz de var ama onlar konuşma yapmayacaklar, onlara da sorular olduğu zaman onlar da sorulara gereken cevapları yazılı olarak verecekler.

Şimdi, değerli milletvekili arkadaşlarım, sizin talepleriniz üzerine sırasıyla ben soru sorma için sizlere söz vereceğim.

İlk benden söz isteyen Suat Özçağdaş.

Buyurun.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sunum yapan tüm kurum temsilcilerine de ayrıca teşekkür ediyorum.

Okul saldırıları ve çocukların güvenliği son derece önemli. Tabii, bu, aynı zamanda ülkenin içerisindeki iletişimin kalitesi, radikal düşüncelerin süratle yaygınlaşmaması, zararlı içeriklerin önlenmesi gibi hepimizin üzerine düşen sorumluluklar var.

Ben sorumu Sayın Sadek'e soracağım, iki aşamalı bir soru. Birinci sorum şu, onun akabinde de ikinci soruyu sormak istiyorum: Bir ülkeden herhangi bir olay olduğunda ya da bir olay olmadığı hâlde ama bir biçimde bir hesabın kısıtlanmasına, yavaşlatılmasına, azaltılmasına yönelik talep olduğunda, örneğin Türkiye'den kamu kurumlarından böyle bir talep geldiğinde bu her zaman uygulanır mı yoksa X bunu reddeder mi dönem dönem?

X ORTA DOĞU, KUZEY AFRIKA VE TÜRKİYE KAMU İLİŞKİLERİ DİREKTÖRÜ REEM SADEK - Sayın Milletvekilim, öncelikle bu önemli sorunuz için teşekkür ediyorum.

Açıklamamızın başında söylemiş olduğum üzere bizler soruları not edeceğiz efendim. Uzman ekiplerimiz sorularınızı işleyecek ve de yazılı olarak cevap verecekler.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Peki, o zaman ikinci sorumla devam edeyim.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanımız ve 15,5 milyon yurttaşımızın Cumhurbaşkanı adayı Ekrem İmamoğlu'nun X hesabı 8 Mayıs tarihinden bu yana engellenmiş durumda; bu, ifade özgürlüğünün ağır bir ihlali. Örneğin, diğer platformlarda Ekrem İmamoğlu'nun hesapları engellenmiş değil, Türkiye'den yapılan bir talep Ekrem İmamoğlu gibi... Ki sonrasındaki bir destekle 25,1 milyon yurttaşımız Ekrem İmamoğlu'nu desteklediler ve geldiler ve imza verdiler. Bazı kurumlar siyasi mülahazalarla böyle bir talepte bulunmuş olabilirler. X platformu olarak siz evrensel anlamda ifade özgürlüğü, siyaset yapma özgürlüğü ve toplumla iletişim özgürlüğünün engellenmesi olarak görmüyor musunuz bu meseleyi? Çünkü Ekrem İmamoğlu, biraz önce de söylediğim gibi 25,1 milyon insanımızın bizzat desteğini açıkladığı bir isim ve 15,5 milyon yurttaşın da Cumhurbaşkanı adayı. Bu meseleyle ilgili cevabınızı merak ediyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

X ORTA DOĞU, KUZEY AFRIKA VE TÜRKİYE KAMU İLİŞKİLERİ DİREKTÖRÜ REEM SADEK - Sayın Milletvekilim, teşekkür ediyorum, not ettik.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Evet, şimdi Yılmaz Hun Bey.

Buyurun.

YILMAZ HUN (İğdır) - Ben de teşekkür ediyorum.

Biz de tabii ki fırsat bulmuşken size konuyla ilgili ve konunun dışında bazı sorularımız olacaktır. Şimdi TikTok temsilcisine sormak istiyorum birincisi. Yani çoğu zaman içerikten, şiddetten ne anlıyoruz? Şiddetten sadece silah kullanmak mı diye anlıyorsunuz? Yoksa bize göre şiddet çok yönlüdür, çok çeşitlidir; kimi sözlerdir, kimi çeteleşmelerdir. Biliyorsunuz, şiddet her zaman silahla olmuyor; çeteleşmeyi özendiren, şiddet uygulayan ya da bazen kadınlara, çocuklara özendiren kimi paylaşımlar ve de bunlara TikTok'ta kimi zaman da denk geliyoruz. Şimdi şunu merak ediyorum: TikTok'ta da Telegram gibi uygulama içi şeyler var mıdır? Yani sizin ulaşamadığınız, kontrol edemediğiniz uygulama içi uygulamalar var mıdır? Bilmem anlatabildim mi, bilmiyorum. Aynı programlar Telegram'da vardır yani. Daha önce Emniyet müdürlerinin de Emniyetteki arkadaşların da bunlara ulaşamadıkları, şifrelenen ve bazı ulaşması zor olan programlar olduğunu söylediler, TikTok'ta da böyle bir şey var mıdır?

Şimdi, biz, DEM PARTİ milletvekili olarak siyaset yapıyoruz ve bazen paylaşımlarımız engelleniyor. Bu paylaşımlar bütün partiler için midir acaba? Biz siyaset yapıyoruz, yasal zeminde siyaset yapıyor, söz kullanıyoruz, politika yapıyoruz. İşte, seçim zamanında kimi zaman -ben kendim yaşadığım için söylüyorum- bizim bazı paylaşımlarımız şiddet içermediği hâlde engelleniyor. Bunun hakkında ne düşünüyorsunuz?

Şimdi Twitter temsilcisine de bir sorum var. Suat Bey'in sorusuna paralel bir soru. Şimdi, kimi zaman, işte toplumsal olaylar olduğu zaman bant daraltma yaşanıyor yani bu, insanlarımızın haber alma özgürlüğünü kısıtlıyor. X temsilcisi bunun hakkında ne düşünüyor acaba?

Diğer bir soru da şu: DEM PARTİ milletvekillerinin son bir yıl içerisinde -benim bildiğim kadarıyla 4 arkadaşımızın- hesapları donduruldu, engellendi yani özellikle, bize, muhalefete yönelik böyle bir uygulama sizin şirketleriniz tarafından yapılıyor. Buna nasıl bakıyorsunuz?

Meta temsilcisine de WhatsApp hakkında bir şey sormak istiyorum. WhatsApp ne kadar -uygulama içi özel bir uygulamadır- güvenli acaba? İnsanlarımız kullanıyor, sizi bulmuşken sormak istiyoruz. Bunlar mahkemelerde veri olarak geçiyor mu ya da bunun güvenliği ne kadardır? Bunun hakkında gerçekten bilgi sahibi olmak istiyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - İsa Bey, buyurun.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Değerli Komisyon üyelerimizi, değerli platform temsilcilerimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli Başkanım, tabii ki -parantez içinde ironi olduğunu belirteyim, kayıtlara geçiyor çünkü- ben paylaşımlardan tatmin oldum. Eğer ki aldığınız bütün önlemler paylaştığınız gibi ise hiçbir sorun yaşamayız ancak biz bunun uygulamada böyle olmadığını görüyoruz, uygulamada çok ciddi sorunlarla karşı karşıya kalıyoruz. Bazı sorularım da olacak, bazı kısa değerlendirmelerim de olacak.

Değerli Başkanım, çok az söz aldığım için birkaç dakika konuşacağım müsaadenizle.

Tabii, bugün burada etkisi devletlerin sınırlarını aşındıran yeni bir güç odağının temsilcileriyle bir aradayız. Bir zamanlar enerji şirketleri küresel siyaset üzerinde etki kuruyorlardı, sonra finans kuruluşları ülkelerin ekonomik kaderlerini belirlemeye başladılar; bugün ise aynı küresel ölçekteki etkiyi dijital platformlar, yapay zekâ sistemleri oluşturuyor. Artık savaşların sadece cephelerde, ekranlarda olmadığı; algoritmalarda, veri merkezlerinde yürütüldüğü bir çağı yaşıyoruz. Bu nedenle, bugün burada konuşacağımız mesele sadece, salt bir teknoloji meselesi değil, demokratik toplumların geleceğini ilgilendiren bir mesele.

Bugün temsil ettiğiniz platformlar hangi haberin milyonlara ulaşacağına, hangi görüşün görünmez hâle gelebileceğine, hangi görüntünün saniyeler içerisinde küresel ölçekte yayılacağına, hangi toplumun korkutulacağına, hangi toplumun öfkelenebileceğine, bütün bunlara karar verebilecek bir etki alanına sahip. Tabii, bazı ülkelerde seçim tartışmalarını da beraberinde getirebilen bir süreçten bahsediyoruz. İşte, tam bu nedenle sizler artık yalnızca şirket yöneticileri olmaktan çıkıp aynı zamanda -burasını özellikle vurguluyorum- küresel çapta kamusal sorumluluk taşıyan aktörler hâline gelmiş durumdasınız. Dolayısıyla, bütün insanlığa karşı, bütün dünyaya karşı sorumluluklarınız var ama burada bizde oluşan hissiyat, maalesef, bu sorumluluklarla ilgili hassas davranılmadığı yönünde çok net endişelerimiz, kaygılarımız, tespitlerimiz var yani bunlarla ilgili hızlı davranılmadığıyla, gereken sorumlulukların yerine getirilmediğiyle ilgili endişelerimiz var. Ancak, bu sorumluluklar yerine getirilmiyor ama bazı şeylere çok acele edildiğini görebiliyoruz. Burada şaka yollu bir şey eklemek isterim yani geçen gün sosyal medyayla ilgili bir ödememiz kredi kartının güncellemesinden dolayı kalmış, bir süre geçtikten sonra fark etti arkadaşlar; bilgimizi güncellediğimiz anda hemen mesaj geldi -bakın, beş saniyeden bahsetmiyorum Sayın Başkanım- yani para tahsil etmeye gelince çok hızlı tahsil edilebiliyor ama sorumluluklara gelince maalesef aynı hassasiyeti göremiyoruz.

Şimdi, iki okul saldırısıyla bizim canımız yandı; Kahramanmaraş'ta kayıplarımız var, Siverek'te bir olay yaşadı. Her ne kadar Meta temsilcimiz "Bizim sosyal mecralarımızda böyle bir veri yok." dese de özellikle Şanlıurfa'daki arkadaşın Instagram üzerinden bir tehdit mesajı yazdığını görebiliyoruz; bu not burada dursun.

Şimdi, geldiğimiz noktada, tabii ki burada sosyal mecralardan kaynaklı sorunlar, tehditler oluştuğuna dönük endişelerimiz ve kaygılarımız olduğunu ifade ettim. Burada hukuki sorumlulukları da doğrudan platformlara yüklemek gibi bir refleks içerisinde de değiliz -bunun da özellikle altını çizelim- belli hassasiyetleri ortaya koymaya çalışıyoruz.

Şimdi, şunu sormak bizim görevimiz: Biz sosyal medyada açık tehditler olduğunu görebiliyoruz -ki Siverek'teki olayda bu çok net bir şekilde var- bu açık tehditler neden anlık olarak hızlı bir şekilde dikkate alınmıyor? Sorular bunlar. Bu durum neden risk olarak işaretlenmiyor ivedi bir şekilde? Neden güvenlik mekanizmalarını harekete geçirecek dijital uyarılar üretilmiyor? Bütün platformlara dönük bu sorular. Eğer algoritmalarınız insan davranışlarını bu kadar ayrıntılı analiz edebiliyorsa -ki az önce bahsettik nasıl bir güç ağına olduğundan- neden ölüm tehditlerini çok hızlı bir şekilde analiz edemiyoruz, belirleyemiyoruz?

Ya, şunu da artık öğrendik: Yönettiğiniz şirketlerin algoritmalarının yelpazesi çok geniş, bunu söylüyorum zaten. Bir kullanıcının hangi reklama tıklayacağını, hangi ürünü satın alacağını, hangi videoyu sonuna kadar izleyeceğini, hangi içerikle daha uzun süre vakit geçireceğini çok kısa süreler içerisinde hesaplayabiliyorsunuz yani yapay zekâ sistemleriniz insan davranışları üzerinde tahminde bulunabiliyor, ilgi alanlarını modelleyebiliyor, psikolojik eğilimlerini analiz edebiliyor, hatta -açık söylüyorum, bunu da kayıtlara özellikle geçmek istiyorum- siyasi meselelerde çok hızlı refleks alabiliyor. Örneğin "Bütün masum çocukları öldürseniz de elbet bir Musa sağ kalacak." sözü anında sosyal medyamızdan silinebiliyor. Bakın, buralarda çok hızlı refleks gösterilebiliyor ancak aynı sistemlerin bir okul saldırısından önce yapılan açık tehditleri, şiddet çağrılarını, linç kampanyalarını, nefret örgütlenmelerini ve çocuk istismarına yönelik dijital mecrada oluşan sorunları hızlı tespit edemediği gibi de bir tablo var. "Anında tespit" deniliyor ama bazı içeriklerin günlerce kaldığını görebiliyoruz, okul saldırılarından sonra bazı görüntülerin uzun süre kaldığını görebiliyoruz. Şimdi, burada bir çelişki ortaya çıkıyor yani teknolojiniz -bunun altını çiziyorum- gerçekten bu dediğimiz hassasiyetleri yapamıyor mu yoksa bunu yapmayı ticari öncelikleriniz arasında görmüyor musunuz? Ben açıkçası buradaki çelişkilere dikkat çektim.

Toparlıyorum Başkanım.

Ya, bugün dünyanın birçok ülkesinde benzer sorular sizlere sorulmaktadır. Avrupa Birliği Dijital Hizmetler Yasası'yla platformlardan artık yalnızca içerik kaldırılmaları değil algoritmik risklerini açıklamaları, sistemik etkilerini raporlamaları ve bağımsız denetime açılmaları istenmektedir çünkü modern dünyada yalnızca içerik değil algoritmanın kendisi de hesap verebilir olmak zorundadır. Türkiye'nin beklentisi de bundan farklı değildir değerli platform temsilcileri, Türkiye Cumhuriyeti devleti de hiçbir ülkeden geri değildir. İdari düzenleme veya yaptırım gerekiyorsa bunu yapmaktan geri duracak bir devlet de değildir Türkiye Cumhuriyeti devleti.

Son olarak, sorularım şunlar: Bugüne kadar Türkiye için kaç tehdit tespit ettiniz, kaçını güvenlik makamlarına bildirdiniz? Kaç içerik kaldırdınız? İçerik kaldırma süresindeki ortalama süreniz nedir? Yani iki gün sonra kaldırdığınız bir içeriğin hiçbir anlamı olmayabilir, bazen iki saatte bile çok büyük etkileşimler çok büyük bir vahamete sebep olabiliyor. Kaç algoritmik risk analizi yaptınız? Türkiye için kaç güvenlik mühendisi görevlendirdiniz? En önemlisi, Türkiye'de yaşanabilecek bir sonraki -Allah korusun, bir daha olmasını asla istemiyoruz- trajediyi önlemek için burada bize hangi somut taahhütleri verebiliyorsunuz?

Bugün aslında burada çok temel bir sorunun cevabını arıyoruz biz: Kullandığınız yapay zekâ gerçekten tarafsız bir teknoloji midir? Burayı tekrar ediyorum: Kullandığınız yapay zekâ gerçekten tarafsız bir teknoloji midir yoksa ticari hedefler doğrultusunda

optimize edilmiş bir karar mekanizması mıdır? Çünkü algoritmalarınızın temel önceliği kullanıcı güvenliği olsaydı bugün burada "Çocuklarımızı biz daha iyi nasıl koruruz?"u konuşuyor olurduk diye düşünüyorum. Eğer temel öncelik etkileşim, ekran süresi ve reklam geliri ise o zaman kabul etmemiz gerekir ki algoritmalarınız güvenliği değil maalesef etkileşimi, başka dikkatleri ödüllendiriyor.

İşte bu nedenle, bugün burada yalnızca şirket politikalarınızı değil aslında şirket felsefenizi de sorgulamaya çalıştım. Ya, sorguluyoruz ki idari önlemlerin yanında dijital önlemleri de alalım ki bir daha canımız yanmasın. Ülke olarak bizim canımız çok yandı, başka ülkelerde de benzer acılar yaşanmasın. Zira acının dili ortaktır.

Dediğim gibi, burada bütün sorumluluğu size yüklemek gibi bir kaygımız, refleksimiz yok; sadece üzerinize düşen payı almanızı istiyoruz. Derdimiz, çocuklar ölmesin, hiçbir insan ölmesin. Maddiyatın değil, evrensel, insani değerlerin hâkim olduğu bir dünya olsun; derdimiz budur.

Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Şenol Sunat Hanım, size söz veriyorum.

Buyurun.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sunum yapan bütün konuşmacılara teşekkür ediyorum.

Ben bütün platformlara ortak soru soracağım.

Birincisi, çocukların yaşlarını yanlış beyan ederek hesap açmasını engelleyen etkili bir sistemleri var mı? Çocukların psikolojik gelişimini dikkate alarak hazırlanmış ayrı bir algoritmanız bulunuyor mu?

Yine, Türkiye'deki çocukların platformunuzda günlük ortalama kalma süresini biliyor musunuz, bu sürenin ruh sağlığı üzerindeki etkisini de araştırıyor musunuz?

Bir kullanıcı -biraz önce İsa Bey de aynı şeyi sordu ama- "Yarın okulu basacağım." gibi açık bir tehdit -yani Şanlıurfa Siverek'te olduğu gibi- yazdığında sisteminiz bunu otomatik olarak tespit edebiliyor mu, böyle bir durumda Türkiye'deki kolluk kuvvetlerine bilgi veriliyor mu? Bugüne kadar bu yöntemle önlenen kaç saldırı var?

Yine, Türkçe tehdit içeriklerini tespit eden yapay zekânızın doğruluk oranı nedir? Türkiye için çalışan Türkçe moderatör sayınız ne kadardır? Moderatörleriniz çocuk psikolojisi konusunda eğitim alıyor mu?

Türkiye'de geçen yıl çocuklarla ilgili -ya da genel anlamda da olabilir- kaç şiddet içerikli paylaşımı kaldırdınız? Kaç okul saldırısı tehdidi nedeniyle hesap kapattınız?

Yine, bir çocuk okul saldırısıyla ilgili birkaç içerik izlediğinde öneri sisteminiz bunu durduruyor mu yoksa benzer içerikleri artırıyor mu? "Önerilen videolar" bölümünde çocukların karşısına şiddet içeriklerinin çıkmasını tamamen engelleyebiliyor musunuz?

Platformların çocuk güvenliği konusunda daha ağır hukuki sorumluluk üstlenmesini destekliyor musunuz?

Algoritmalarınızın bağımsız denetime açılmasını kabul eder misiniz diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Sayın Sunat, ben teşekkür ediyorum.

İbrahim Özyavuz Bey, söz sizde.

İBRAHİM ÖZYAVUZ (Şanlıurfa) - Ben de sunum yapan bütün arkadaşlara teşekkür ediyorum.

Bütün platformlara ortak sorular soracağım.

Anonim hesaplar üzerinden çocuklara yönelik tehdit, şiddet ve nefret içeriklerinin yayılmasının önüne geçmek amacıyla hangi somut tedbirleri uygulayacaksınız?

Okulları, öğretmenleri ve öğrencileri hedef alan tehdit içerikli paylaşımlar tespit edildiğinde bunların kaldırılması yani yayılmaması için ortalama müdahale süreniz nedir?

Yine, platformlarınızda şiddet içeriklerinin önlenmesini tamamen engellemek teknik olarak mümkün müdür, mümkünse neden hâlâ bu içeriklerle karşılaşılmalıdır?

Çocuklarımızın maruz kaldığı zararlı içeriklere ilişkin Türkiye özelinde hazırladığınız risk analizleri bulunuyor mu?

Komisyonumuzun hazırlayacağı rapora katkı sunmak amacıyla çocukların dijital güvenliği konusunda hangi yasal düzenlemeleri önerirsiniz?

Yine, çocuklarımızın güvenliği yalnızca ailelerin ve devletin değil dijital platformların da ortak sorumluluğudur. Şirketleriniz, Türkiye Cumhuriyeti'nin kanunlarına, millî hassasiyetlerine ve çocuklarımızın üstün yararına uygun şekilde daha güçlü bir iş birliği yapmaya hazır mıdır? Bu konuda somut olarak hangi yeni adımları atmayı taahhüt ediyorsunuz? Bu Komisyonun hazırlayacağı raporlar doğrultusunda Mecliste bir yasa çalışması yapılacaktır, bu yasa çalışmasına ne gibi katkılarınız olacaktır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Biz teşekkür ediyoruz.

Ali Öztunç Bey'e veriyorum sözü.

Buyurun Ali Bey.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Benim de çok kısa iki sorum olacak, tüm platformlara ortak soru olsun.

Birincisi: Sadece okul saldırıları, okulda şiddet, çocuğa şiddet değil; kadına şiddet, hayvana şiddet, pek çok şiddet var, dünyada var. Burada sosyal medya platformlarının sorumluluğunu ne kadar görüyorsunuz? Sosyal medya öncesi ve bugün arasında elinizde bir veri farkı var mı? Yani sosyal medya daha yok iken, Facebook, X, Instagram yok iken neydi kadına şiddet, çocuğa şiddet, bugün nedir? Burada acaba bu sosyal medya kuruluşlarının etkisi, sorumluluğu var mı? Çünkü biliyoruz, görüyoruz ki pek de boş bir saha orası, isteyen istediği şeyi yazabiliyor.

Bununla bağlantılı olarak ikinci sorum da şu: Bot hesaplar var, "fake" hesaplar var. Bot hesaplarda, "fake" hesaplarda evet, şiddet uygulanıyor, sözlü şiddet uygulanıyor, psikolojik şiddet uygulanıyor, siyasi şiddet de uygulanıyor, siyasetçilere yönelik her türlü

hakaretler, küfürler gırla gidiyor. Yani bir açıklama yapıyorsunuz, kendi görüşünüzü dile getiriyorsunuz, bir bakıyorsunuz ki binlerce ağır küfür var ve bunlar bot hesaplardan, "fake" hesaplardan geliyor. Bu kadar kolay mı açabilmek yani Sayın Sadek, özellikle X platformu için soruyorum, bu kadar kolay mı oluyor? Birisi çıkıyor, aynı anda 500 hesap açıyor, tak basıyor "enter"a, bir anda 500 hesaptan, 500 kişiden bir anda bir kişiye ağır küfürler, hakaretler ve psikolojik baskı uygulanıyor. Buna nasıl izin verilebiliyor, bunlar tespit edilemiyor mu, bu kadar kolay mı açabilmek? Eğer böyle devam ederse, bu kadar kolay ise bir karmaşa olmaz mı diye merak ediyorum ve cevabınızı bekliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Evet, Hasan Arslan Bey, size veriyorum sözü.

HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben de bütün platformlara, TikTok, X, Meta, YouTube dâhil bütün platformlara ortak sormak istiyorum. Burada 13 yaş kriterinden, 13 yaş altında abone edilmemesinden bahsettiniz. Buradaki yaş kriteri olarak yaptığınız uygulamaların ne kadar güvenli olduğunu düşünüyorsunuz bilmiyorum ama biz çocukların, 13 yaşın altındaki çocukların dahi orada yaşını büyük göstererek rahatlıkla girebildiğini, üye olduğunu çok iyi biliyoruz, sizler de biliyorsunuzdur. 13 yaş altı olduğunu sonradan kendi algoritmanızla saptadığınız ve kapattığınız hesap sayısına dikkat ediyor musunuz, ne kadardır; onu merak ediyorum.

Türkiye'de 1 Mayıs 2026 tarihinde çıkan bir kanunla 15 yaş altı sosyal ağ sağlayıcılarının hizmet kısıtlaması konusunda 1 Kasım tarihi itibarıyla süre doluyor, altı aylık süre. Bu konuda çalışmalardan hiç bahsetmediniz, ben bu konuyu da Türkiye özelinde sizden beklerdim, şimdi sunumumuza koymanızı beklerdim. Burada yaş doğrulama gerçekten çok önemli, kısıtlamalarınız var; sayın vekilimiz de bahsetti. Teorik olarak çok güzel şeylerden bahsettiniz ancak pratikte birçok defaktodan hepimiz fark ediyoruz, görüyoruz.

Değerli arkadaşlar, toplumları yönlendiren kriter ya da yönlendiren şeyler vardır. Bunlardan bir tanesi dinî inançlardır, bir tanesi millî inançlardır, idollerdir, ideallerdir, toplumları yönlendirir ancak günümüzde, şunu kabul etmemiz lazım: Artık, toplumu yönlendiren şeylerin içerisine sosyal ağ sağlayıcıları da girmiş durumda. Yani sizler toplumu gerçekten ciddi olarak yönlendirebiliyorsunuz, siyasi olarak da yönlendirebiliyorsunuz, ticari olarak da yönlendirebiliyorsunuz ancak insanların sosyal yapılarını değiştirecek şekilde yönlendirmelere devletlerin müsaade etmemesi gerekiyor. Burada beraber hareket etmemiz gerekiyor, sizlerin kamu hizmeti gördüğünüzü, gerçekleştirdiğinizi hepimizin kabul etmesi gerekiyor ve bu anlamda da yapılabilecek şeyleri beraber, birlikte yapmamız gerekiyor, devletlerle beraber sizlerin senkron çalışmanız gerekiyor.

Tabii ki burada saptanan, yakalanan şeylerin duyarlılığı ya da hızlı cevaplar çok kıymetli ya da 15 yaş altına yasaklama dedik, tamam ya da siz kriterlerinizde engellemelerden bahsettiniz, sayın vekilimiz de bahsetti ama Urfa'daki olayda kişi sosyal medyasında 50 kişiyle ilgili bir katliamdan bahsetmiş, müdürden başlayacağından bahsetmiş ve Instagram'da bu duruyor, maalesef kimsenin haberi yok. Emniyet mensuplarıyla ya da güvenlik güçleriyle de sizin ayrıca beraber çalışmamız gerekliliği de burada ortaya çıkıyor. Siz bunu farz edin ki gördüğünüz, görüp de engellediğiniz ya da izin vermediğiniz paylaşımlar olabilir, ciddi tehdit içeren paylaşımlar. Bu paylaşımları Emniyet güçleriyle paylaşma zorunluluğunuz aslında olmalı, kamu hizmeti olarak da zorunlu olmalı. Bu konuda neler düşünüyorsunuz, neler yapmayı düşünüyorsunuz? Yasal bir düzenleme burada da herhâlde gerekli diye düşünüyorum.

Dolandırıcı hesaplar, reaksiyon ölçütlerinizden bir tanesi de bu. Maalesef, bazı sosyal ağ sağlayıcılarında dolandırıcı hesaplar var, şikâyetler var, sürekli şikâyet ediliyor, bunlar sürekli kapatılıyor belki ama tekrar yenisi açılıyor, sonuçta bunlar sürekli karşımıza çıkıyor. Bu açıdan da toplumu yönlendirmek ya da toplumu korumak anlamında size çok fazla görev düşüyor değerli arkadaşlar, bu konuda da bir şeyler yapmanız gerekiyor diye düşünüyorum.

Kapatılan hesaplardan bahsettiniz, X'te de Meta'da da TikTok'ta da kapatılan milyonlarca hesaptan bahsettiniz. Bu kapatılan hesapların acaba yüzde kaç bot hesaplardı yani kendimizi "mış" gibi yapıyor mu gösteriyoruz bot hesapları kapatarak? Gerçekçi hesapları, gerçek sıkıntılı hesapları kapatmak ile bot hesapları kapatmak ve bunu sayısal ölçek olarak karşımızda değerlendirme kriteri almak bir tehlikeyi oluşturabilir. Burada gerçek hesaplar üzerinden gitmek daha doğru diye düşünüyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Hasan Bey, çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, Sayın Mahmut Tanal'a söz veriyorum.

Buyurun Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Değerli milletvekilleri, değerli basın mensupları, kıymetli sosyal platform yetkilileri; hepinizi saygı ve hürmetle selamlıyorum. Avukat Mahmut Tanal, Cumhuriyet Halk Partisi Şanlıurfa Milletvekiliyim.

Şimdi, sorum aslında müşterek, tüm sosyal platform yetkililerine müşterek soruyorum. Benim önümde Meta'nın açıklaması var ve diğer arkadaşlarımız da aynı şeyi söylediler, içerik politikalarıyla ilgili tüm platformların müşterek söyledikleri olay şu: "İzin verilmeyen içerikler." Aynen olay bu. İzin verilmeyen içeriklerde "fake" hesaplar, bot hesaplara da deniliyor ki: "Biz bunlara izin vermiyoruz." Peki, bunlara izin vermiyorsunuz ama nasıl oluyor da... Yani ismin kendisi dahi içeriğe dâhildir, madem bu tür içeriğe izin vermiyorsanız, başlık kısmında hayali bir bot, "fake" bir hesap yapılmışsa... Bizim Anayasa'mızın hükümlerinde de kanunlarda da denir ki: "Başlık içeriğe dâhildir, başlık içerikten ayrı olamaz." Siz bu kadar madem ilkelerinizden, içeriklerden bahsediyorsunuz, bize bu kadar tedbir alıyorsunuz da bot hesaplar nasıl oluyor da bu kadar yaygın bir vaziyette olabiliyor? Bu birinci sorum.

İkinci soru: Siz gayet rahat şunu söylediniz, suçu özendiren, suçla ilgili yerler... Hatta örnek de saymışsınız "oy kullanma yerleri" demişsiniz. Oy kullanma yerlerini tüm arkadaşlarımız da gördüler ki Türkiye'de zaman zaman, seçim dönemlerinde bir kişinin yapmış olduğu kötü bir örnek -Fransa gibi- böyle patates basar gibi bir kişi bir köyde 40 kişinin yerine oy kullanıyor, bu da tüm sosyal medyalarda yayılıyor ve sanki Türkiye'de hep böyle oy kullanılıyor şekilde itibalar yaratılmaya çalışılıyor. Öyle ya, bu suç değil mi? Mademki siz burada şiddet içeren, suç içeren yayınları engelliyorsunuz... Bugüne kadar ben engellenen görmedim. Şu anda ben size örnek vereyim: Girin "Şanlıurfa'da patates gibi mühür basılıyor." diye, hâlen karşınıza çıkacak. Bu örneklerle birlikte şunu sormak istiyorum aynı zamanda: Yani, madem engelliyorsunuz, bunlar niye engellenmiyor? Bu suç yani içerik anlamında kaldırılması lazım.

Bunu ben göremiyorum yani kusura bakmayın. Biraz önce değerli vekilimiz de dedi, evrak üzerinde evet ama maalesef uygulamada gördüğümüz zaman öyle görünmüyor. Yani, rahmetli Hocamız Sulhi Dönmezer derdi ki: "İyi bir kanun, kötü bir uygulayıcı elinde kötü olur; kötü bir kanun, iyi bir uygulayıcı elinde iyi olur." Yani, maalesef, demek ki bu anlattıklarınız, burada yazdıklarınız iyi ama uygulamacı insanlar herhâlde kötü veya art niyetli; ona da ben bir şey söyleyemiyorum, yorum yapamıyorum.

Bu konuyla birlikte, diyelim ki ben bir mesaj attım, mesajım suç unsuru da olabilir, ben sonradan pişman oldum, bunu silmeyi unuttum. "Unutulma hakkı" denilen bir insan hakkı var. Bu unutulma hakkı bir insan hakkı olduğuna göre siz bunu bu sosyal platformlarda ne kadar süreyle saklıyorsunuz? Yani bu unutulma hakkı nedeniyle o süreyi koyarak silinmesi acaba düşünülmüyor mi? Bunu ömür boyunca mı saklayacaksınız? Ömür boyunca saklayınca benim insan hakkı olan unutulma hakkım ihlal edilmez mi? Yani bir insanı öldürmenin zaman aşımı yirmi beş yıl Ceza Kanunu'muzda ama bakıyorsunuz, hakikaten bu sürelerle birlikte suça baktığınız zaman, zaman aşımına uğramış oluyor ama siz bu verileri saklama anlamında süresiz bir süre mi saklıyorsunuz?

İki: Bu verileri tespit ettiğinize göre inceleme de gerçekleştiriliyor. Peki, zararlı içeriğe sizin tarafınızdan erişim engeli getirildiğine göre, siz ne kadar süreyle bu paylaşımı, veriyi merkezde muhafaza ediyorsunuz?

Üçüncü soru: Paylaşımın yapıldığı ülke için yani Türkiye için suç teşkil etmesi durumunda ilgili mercilere yani cumhuriyet savcılıklarına, Emniyete, Jandarmaya, savcılığa bildiriyor musunuz? Bildirdiğiniz hâlde işlem yapılmayanlar var mı, yapılmadıysa bunun sonucu takip edilebildi mi? Ve sizin bildirip de suç işlendikten sonra -efendim, biz görevimizi ifa ettik- bu görevini yerine getirmeyen kamu yetkilileri hakkında herhangi bir ihbar mekanizması işletildi mi? Özellikle şiddet içeren, hakaret içeren veya cinsel içerik barındıran paylaşımlarda söz konusu paylaşım engellendikten sonra bu veriler ne kadar süreyle sizde muhafaza ediliyor?

Verilerin güvenliğini siz nasıl sağlıyorsunuz? Kullanıcı verileri algoritma, reklam ya da başka bir amaçla üçüncü kişilerle paylaşmakta mıdır? Üçüncü kişilerle paylaşılmamaktaysa bize bu güvenceyi nasıl verebilirsiniz, nasıl inanalım?

"Yapay zekâ" dediniz siz, yapay zekâ analizlerine dayalı sosyal mecralar var. Biz bunu bu şekilde, bu vasıtaları kullanarak da kontrol edebiliyoruz. Peki, yapay zekâyla gerçekleştirilen denetimlerde olası bir hukuki ihmali, bilgisizliği, vesaireyi atlattığı zaman bunun hukuksal sorumluluğu kime ait olacak? Yani bunu biz yapay zekâyı yönlendirdik ama yapay zekâ da ne yapalım ya, işte, bunları demek ki görmedi, bilemedi, anlayamadı, komutları anlayamadı, burada çıkabilecek olan -konuyu açtınız üstadım- bu sorumluluk kime ait olacak, hukuki sorumluluk kime ait olacak?

Tespitler doğrultusunda uygulanan çeşitli tedbirlerden ve engellerden, birçok paylaşımlardan bahsedildi. Alınan önlemlere rağmen -yani bahsettiniz- madem siz bu kadar önlem aldınız, bu kadar önleme rağmen bu sonucun sürekli devam etmesinin... Tedbirler alınmasına rağmen neden biz yine bu kadar mağduriyetle karşı karşıyayız, bunların sebebi ne? Yani bu anlattıklarınız uygulanmış olsa biz bu mağduriyetleri bu kadar konuşmuyor olacaktık.

Ülke bazında yani her ülke bazında ayrı ayrı hangi ihlaller yapılıyor, buna dair bir çalışmanız var mı?

Teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Sayın Tanal, ben çok teşekkür ediyorum.

Şimdi de Başkan Vekilimiz Sayın Lütfiye Selva Çam Hanımefendi'ye söz veriyorum.

Buyurun.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - Başkanım, teşekkür ediyorum.

Ben de platform yetkililerine sunumları için teşekkür ediyorum. Dijital Mecralar Komisyonunun da bir üyesi olarak platformlarımızı farklı zamanlarda, farklı şekilde dinledik orada da ve orada da çok tatmin edici sunumlar fakat sorulara geldiğimizde tatmin edemeyici cevaplar almıştık. Tabii, yazılı olarak cevaplarınızı vereceksiniz; inşallah, biz, Komisyon raporumuza bunları koyacağız. Yani çok güzel, çok tozpembe bir çerçeve çizdiniz, yapılanları anlattınız. Umarım bunları uyguladığınızı, yüzde yüz olmasa bile en azından yüzde ellinin üzerinde uyguladığınızı da görürüz diye başlamak istiyorum. Çünkü, biz, vatandaşlarımızdan aldığımız eleştirilerin hemen hemen tamamında bu platformlardaki yayınlanan içeriklerden muzdarip olduklarını, çocuklarının bunlara çok kolay ulaştığını ve bu konuda da bizim bir irade koymamız gerektiğini söylüyorlar. Bu başlangıçla direkt sadece Komisyonumuzu ilgilendiren birkaç soru soracağım.

Ben, özellikle Meta yetkilisi Sezen Hanım'a... WhatsApp'a hiç girmediniz yani WhatsApp da Meta'nın bir platformu. Bu konuda yaptırımlar, yaptığınız bir şey var mı? Bunu öğrenmeyi açıkçası isterim çünkü pek çok konuda WhatsApp üzerinden hızlı bir şekilde organize olabilen bir yapılanma var. Yani bunu çocuklar da dâhil olmak üzere her açıdan konuşabiliriz, detaylandırabiliriz çünkü WhatsApp çok kullanılan bir platform. Bunu özellikle size sormak isterim ama diğerleri dijital platformların tamamına. Bu şiddet olayları, zorbalık, intihar, nefret içeriklerine maruz kalınmasını önlemek için hangi algoritmik güvenlik sistemlerini kullanıyorsunuz? Komisyon raporuna da girmesi açısından bunu çok önemsiyorum. Bu sistemlerin kaç içeriği kullanıcı şikâyeti gelmeden, çünkü bazı platformlar kullanıcı şikâyeti geldiğinde ve... Her birinizin ifade ettiği şöyle bir şey var: "Anında müdahale ediyoruz, anında tespit ediyoruz, hızlıca kaldırıyoruz." Bu anın ne olduğunu da öğrenmek istiyorum. Yani bu an; bir saat içerisinde mi, üç gün içerisinde mi, iki gün içerisinde mi, bir hafta içerisinde mi? Yani o andan kastettiğiniz şeyin ne olduğunu açıkça belirtmenizi, hızlıca kaldırma süresinin de ne kadarlık bir süre olduğunu öğrenmek isterim. Bu sistemlerin kaç içeriğinin kullanıcı şikâyeti gelmeden, kaç içeriğinin ise yayına girmeden engellendiğini... Türkiye özelinde düzenli ve bağımsız denetime açık şekilde paylaşılabilir mi? Bunu öğrenmek istiyorum. Mesela, TikTok örneğinde bir AI kullanıldığını söylüyorsunuz, "Otomasyon, otomatik bir şekilde, otomasyonla tespit ediliyor." deniliyor. Bu konuda diğer platformlar; Youtube, Instagram, Facebook, X'in bakış açısı ne? Türkiye'de çocuk güvenliği kapsamında kaldırılan içerik sayısı, müdahale süresi, otomatik tespit oranı, şikâyet bazlı tespiti oranı ve resmî makam taleplerine uygun oranlarınızı platform bazında açıklayabilir misiniz? X bir raporlama kanalı olduğunu söylemişti, hani bu noktada bu raporlamalara biz ulaşabilir miyiz, bize iletebilir misiniz?

Bunun dışında çocuklara yönelik riskli içeriklerde mesele sadece içeriği kaldırma değil, o içeriğin algoritma tarafından önerilmesi -çünkü defaatle öneriliyor- ve yayılması ve taklit davranış üretmesi en büyük tehlike aslında. Okul saldırısını öven, faili kahramanlaştıran veya çocukları şiddete özendiren içeriklerin yeniden yüklenmesini ve benzer içeriklerin önerilmesini hangi teknik sistemlerle engelliyorsunuz?

Bir diğerk önemli sorum řu: Araçların ebeveyn denetimine açık olduğunu söylediniz ve aslında buna baktığımızda kullanım oranları çok düşük çünkü annesinin telefonundan, büyükannesinin, babasının telefonundan giren çocuklar var. Aile eşleşmesi, çocuk profili, "junior" pin kodu, yaş derecelendirmesi ve ekran süresinin sınırlandırılması gibi araçların Türkiye'de kaç aile tarafından kullanıldığını, aktif kullanıldığını biliyor musunuz? Bu veri de varsa bunu öğrenmek isterim.

Son sorum ise řu: Bu platformlar Türkiye'de çok aktif kullanılan platformlar ve ekonomik değerk üreten platformlar. Dijital hizmet vergisi, reklam gelirleri, telif tartışmaları, içerik üretici ekonomisi gibi pek çok konuda aslında tartışılıyor. Bu ekonomik büyüklük karşısında Türkiye'ye özel bağlayıcı bir çocuk güvenliği taahhüdü vermek gibi bir çalışmanız var mı?

Ben teşekkür ediyorum, cevaplarınızı da merakla bekliyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Çok teşekkür ediyorum Sayın Çam.

Şimdi de Hikmet Yalım Halıcı Bey'e söz veriyorum.

Buyurun efendim.

HİKMET YALIM HALICI (Isparta) - Teşekkürler Başkanım.

Sunumlar için teşekkür ediyoruz.

Milletvekillerimiz önemli sorular sordular. Ben de birkaç konuyu hem gündeme getirmek hem de sorular sormak istiyorum.

TikTok'tan başlayacağım sorularıma.

Şimdi, TikTok davranışları analiz ederek içerik üretiyor ve çocuklar açısından birtakım risk alanları mevcut. Mesela "sonsuz kaydırma" TikTok'un en güçlü özelliğı, aynı zamanda en çok da eleştirilen yönü. Bir video bitiyor, hemen arkasından diğerk başlıyor, hiçbir karar vermeniz gerekmiyor. Bu yapı uzun ekran sürelerini de teşvik ediyor. Bu konuda nasıl bir önlem almayı düşünüyorsunuz? Benim de bilmediğim, araştırmalarımda gördüğüm "challenge" kültürü varmış TikTok'ta. Bu meydan okumalar sonucunda yaralanma, boğulma, yüksekten atlama, ilaç kullanımı ve tehlikeli davranışlar gibi riskler ortaya çıkmış. Bir "challenge" tehlikeli hâle geldiğinde kaç saat içinde müdahale ediyorsunuz ya da müdahale edebiliyor musunuz? Canlı yayın meselesi var, yine Türkiye'de de TikTok'ta çok fazla tartışılan. Canlı yayın sırasında çocuklar da yayın açabiliyorlar, yetişkinlerle iletişim kuruyorlar, sanal hediyeler alabiliyorlar, ekonomik teşvik oluşabiliyor dolayısıyla. Buna ilişkin önlemleriniz nelerdir? Bunu sormak istiyorum.

Bir de tabii "çocuk fenomenler" meselesi var. Birçok çocuk her gün saatlerce içerik üretiyor TikTok'ta. Soru: Bunları kim denetliyor ve bu gelirler nasıl vergilendiriliyor?

Diğerk platformlara da birkaç şey söyleyeceğim ve soracağım çünkü Instagram özellikle Türkiye'de çocuklar ve gençler arasında çok fazla yaygın. Güzellik algısını, sosyal statüyü, arkadaşlık ilişkilerini, tüketim alışkanlıklarını, benlik algısını şekillendiren küresel bir aktör hâline gelmiş durumda Instagram. Ruh sağlığı açısından da uluslararası literatürde tartışılan birçok konu var, başlıklar var: Mesela, beden algısı, yeme bozuklukları, depresyon belirtileri, kaygı, yalnızlık hissi, FOMO (geç kalıyorum hissi), sosyal karşılaştırma gibi yine siber zorbalık başlığı altında da hakaret, linç, şantaj, "deepfake" gibi olaylar sıklıkla gündeme geliyor. Dolayısıyla, Meta'ya sorularım da řu şekilde: Birtakım özellikler anlattınız. Peki, Türkiye'de bu güvenlik araçlarını kullanan 18 yaş altı kullanıcı oranı nedir? Yine, varsayılan olarak açık değilse bunun nedeni nedir? Sadece politika metinlerini değil de Türkiye özelinde ölçülebilir sonuçları bize sunabilir misiniz? Örneğın, son iki yılda çocuklara yönelik zorbalık bildiriminde ne kadar azalma sağlandı ya da sağlandı mı?

YouTube herhangi bir sunum yapmadı fakat Youtube'a da iki tane soru sormak istiyorum. Bunlardan biri, YouTube Kids gerçekten güvenli bir çözümse Türkiye'de çocukların büyük çoğunluğu neden standart YouTube kullanıyor? 18 yaş altındaki kullanıcıların dijital güvenliğini artıracak yeni ve ölçülebilir bir uygulamayı Türkiye'de hayata geçirmeyi düşünüyor musunuz, düşünür müsünüz?

X platformuna da şunu söylemek istiyorum: Şimdi, X'te gündem çok hızlı yayılıyor. Dolayısıyla çocuklar nefret söylemine, şiddet görüntülerine, dezenformasyona, kumar gibi alanlara daha hızlı ulaşıyorlar. Buradaki sorum yaş doğrulamayla ilgili olacak. Son dönemde yeni yaş doğrulama yöntemleri açıklansa da bunların hangi ülkelerde, hangi kapsamda ve ne kadar etkili olduğu net değildir. Pratikte 12 yaşındaki bir çocuk "18 yaşımdayım." diyerek hesap açabiliyor mu? Bunun önüne nasıl geçmeyi düşünüyorsunuz ya da geçebiliyor musunuz?

Sorularım bunlar.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Sayın Halıcı, ben çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, evet, bütün soruları aynı zamanda belki sunum yapan arkadaşlarımız alamamış olabilirler. Biz, bütün bu soruları yazılı hâle getirerek de bütün platformlara göndereceğiz sonuçta. Bunun da bilinmesini arzularım ama buradan en sonunda sorular bittikten sonra cevap vermek isteyen arkadaşlarımız olursa, "Şu soruya cevap vereceğim." diyerek cevap hakkınızı kullanabilirsiniz.

Evet, şimdi, ben, Yıldız Konal Süslü Hanım'a söz veriyorum.

Buyurun efendim.

YILDIZ KONAL SÜSLÜ (İstanbul) - Saygıdeğerk Başkanım, teşekkür ediyorum.

Benim bir TikTok'a, bir de özellikle daha sonrasında...

Paylaşımlarımı şimdi yapacağım.

TikTok maalesef ki ülkemizde çocuklarımızın en çok kullandığı uygulamalardan biri ama az önce Kıymetli Vekilimin de söylediğı başlıklardan birkaçına ek getirmek istiyorum. Siber zorbalıkla, akran baskısıyla en çok maruz kaldığı alanlardan biri TikTok maalesef. Özellikle beğeni butonuyla çocuklar burada ciddi mağduriyetler yaşıyorlar. Dijital istismar ve kötü niyetli özellikle pedofililerle ilgili olarak bu çocukların olduğu alan onlar için muhteşem bir sahaya dönmüş durumda ve bunlarla ilgili olarak da bir sürü mağduriyetlerle karşı karşıya kalıyorlar. Az önce söylendiğı gibi, fenomenler tarafından yapılan bazı uygulamalarla, nefes tutmak, tehlikeli madde tüketmek ve tehlikeli davranışlarla çocuklarda bu davranışı özendiren ve bunun popülarite hâline getiren uygulamalar maalesef burada yer alıyor. Uygunsuz içeriklerden dolayı, henüz cinsel gelişim evresiyle ilgili farkındalığı olmayan, mahremiyet ve kendini korumayla ilgili bir olgunluğu olmadığı hâlde bu çocukların bunlara maruz kalarak yaşamış oldukları istismarlar. Önemli

konulardan biri de ve en tehlikeli konulardan biri de dikkat süresinin kısalığı ve bağımlılık. TikTok on beş yirmi saniyede mikro videolarla, peş peşe algoritmalarla bunları sunduğu zaman çocuklarda yoğun bir şekilde dopamini salgılıyor ve bu çocuklarda bağımlılık oluşuyor. Bağımlılık sadece bizim değil, dünyanın sorunu ve bunun en büyük mağduriyetini de çocuklarımız yaşıyor maalesef. Az önce vekilimizin dediği gibi, işte bir anne, erkek çocuğunu boyayarak, dans ettirerek buradan para kazanabiliyor ve bunlarla ilgili olarak çocuk açmasa bile yetişkin ebeveynlerden biri de bu uygulamayı yapabiliyor ve bunun üzerinden, canlı yayınlar üzerinden çok ciddi paralar kazanılabiliyor. Bununla ilgili olarak sizin bir etik çerçeveniz var mı? Yani "Biri şikâyet etmeden de bizim bir etik çerçevemiz, kurallarımız var, tabiri caizse, kırmızı çizgilerimiz. Bunlarla ilgili konular olduğu zaman biz hemen hızlı müdahale edip bunlarla ilgili önlemler alabiliyoruz." dediğiniz bir iç mekanizmanız var mı? Yine, Şenol Vekilimin söylediği gibi, bu tür durumlarda, şayet söz konusu olduğunda siz açıkça bununla ilgili olarak düzenlemelere veya bunlarla ilgili takiplere müsaade ediyor musunuz? Bunlarla ilgili soruların cevabını rica edeceğim.

Bir tanesi de Komisyonumuzun ana konusu değil ama bunu da paylaşmadan gerçekten gidemiyorum. Şimdi, X'e dönüp baktığımızda birçok şey yani bazen fuhuşla ilgili olarak bile bazı paylaşımlara izin varken söz konusu olan dünyanın, artık tüm dünyadaki insanların insan hakları ihlali, bir soykırım, siyonizmin yaşattığı olduğu Gazze-Filistin'de yaşanan acılarla ilgili olarak bir paylaşım yapıldığında inanılmaz jet hızıyla erken önlem alıp hemen müdahale edebiliyorken bu kadar çocuğun hayatı, kendi hayatıyla ilgili olarak yaşamış olacağı şiddet, ihmal, istismarlarla ilgili olarak neden bu kadar uzun dönüşler yapıyorsunuz ya da hiç dönüş yapmıyorsunuz? Bunlarla ilgili cevapları rica edeceğim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Yıldız Hanım, biz çok teşekkür ediyoruz.

Sayın Selvi, size söz veriyorum.

Buyurun.

LATİF SELVİ (Konya) - Ben de teşekkür ediyorum.

Bazı sorularım olacak, YouTube dâhil tüm platformlara ortak sormuş olacağım. Zararlı içerikler ve erişimiyle ilgili sorunlarla mücadele etmek için bir bilim kurulumuz var mı?

Bir diğer sorum: Başkasının hesabını kullananlara karşı ne önleminiz var? Mesela, küçük yaşta bir çocuk bir erişkinin hesabını kullandığı zaman ne önleminiz var?

Yine, güvenlik birimleri ile iş birliği ve uyarıcı bilgi paylaşımı haricinde bir olumsuzluk gördüğünüz zaman ne önleminiz var?

Yine bir başka sorum: Platformlarınızda yayınlanan yanıltıcı bilgiler veya iftiralara karşı kişilerin uğradıkları haksızlıkların önlemine karşı içerik sağlayıcıları olarak ne tür faaliyetler gerçekleştiriyorsunuz veya bir önleminiz var mı?

Sizin zararlı ve tehlikeli bulduğunuz içerik paylaşımlarıyla ilgili kurumları bilgilendirme veya suç duyurusu yapıyor musunuz? Mesela Emniyetten destek alıyorsunuz ama siz Emniyete destek veriyor musunuz bu konuda?

Yine, bot hesapların oluşturmuş olduğu travmalar bütün dünyada tartışılıyor. Bunun tahribatının önlenmesine dönük olarak siz bir sorumluluk hissediyor musunuz ve bu konuda bir öneriniz var mı?

Yine, bir başka sorum da veri güvenliği açısından sizin de denetlenmenize dönük bir sistem var mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Sayın Selvi, çok teşekkür ediyorum.

Suat Bey, size veriyorum sözü, buyurun efendim.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım. Platform temsilcilerine de sunumları için çok teşekkür ediyorum. Cumhuriyet Halk Partisi İstanbul Milletvekili Suat Özçağdaş.

Biraz önce Hikmet Yalım Halıcı Vekilimiz çok kapsamlı olarak bazı soruları sordu. O nedenle bir soru üzerine odaklanmak istiyorum, o da şu: Pedofili gibi, "incel" davranışı sergilemek gibi, toplu saldırılar, okul saldırıları gibi belirli bir kümelenme davranışı içinde olan hesaplar var. Birbirleriyle etkileşim hâlineleler, düzenli olarak paylaşım hâlineleler ve bunun yapay zekâ destekli algoritma okuyan bir sistem tarafından görülmemesi mümkün değil. Çünkü bir sürü davranışı sergiliyorlar, aynı mesajları paylaşıyorlar, birbirleriyle etkileşim içerisinde oluyorlar. Dolayısıyla, belki birincisinde değil ama ikincisinde, üçüncüsünde o grubu tespit etmemek mümkün değil. Bunu nereden biliyoruz? Kendi sosyal medya hesabımızdan biliyoruz. Örneğin, yakın bir arkadaşımızı, dostumuzu tesadüfen bir kez, iki kez görmüşsek, düzenli olarak onu kendi hesabımızda görmeye devam ediyoruz yani algoritma etkileşim üzerinden birbirine gösterme üzerine. Dolayısıyla, bu paylaşımları... Okul saldırıları gibi çocuklara yönelik büyük insanlık suçlarında bu insanlar, bu davranışı sergileyenler zaman içerisinde birlikte hareket ediyorlar ve bunu algoritmanın görmemesi mümkün değil.

Okul saldırılarını destekleyen bir paylaşım olduğunda onları yeniden paylaşanlar olabilir ama onun bir kök paylaşım yapan kaynağı var ve sistemin böylesi bir kötü mesajı, insanlık dışı mesajı tespit edememesi de mümkün değil. 10 bin kişi de yeniden paylaşırsa, inderseniz de, kendiniz yeniden bir paylaşım da oluştursanız saati itibarıyla onu ilk paylaşan kim olduğu da belli, ilk paylaşanların kim olduğu da belli. Dolayısıyla, burada bu platformlara... Ki şu an itibarıyla bu platformlar aslında insanlığın geleceği açısından belki de en temel sorumluluğu olan kurumlar. Bizim gibi parlamentolar elbette yasa çıkararak bu sürece katkı yapmalıyız. Ülkedeki sivil toplum örgütleri denge denetleme mekanizmalarıyla, dünyadaki sivil toplum örgütleri yön verme, sorunları tespit etme açısıyla... Ancak bunun ana aktörü hâline gelmiş olan siz sosyal medya platformlarının da kendi alacağınız önlemler açısından çok net bir stratejiye ihtiyacınız olduğunu görüyoruz. Çünkü bu, sizin sahip olduğunuz teknoloji itibarıyla gözden kaçırabileceğiniz bir şey değil. Aynı anda her seferinde 100 kişi, 50 kişi, 20 kişi, bin kişi, 2 bin kişi hareket ediyorsa sistemin bunu fark etmemesi mümkün değil. Dolayısıyla, ben bunu hem nasıl açacağınızı soruyorum ve somut bir plan görmek isteriz Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak, Parlamento olarak somut bir plan görmek isteriz, hem de sizi de -bir milletvekili olarak, bir baba olarak, bir yurttaş olarak- sorumluluğa da davet etmek isterim.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Çok teşekkür ediyoruz.

Evet, son sözü ben Mesut Bey'e vereceğim.

Buyurun.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Ben soru sormayacağım aslında.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Olsun, değerlendirme yapın.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Ben şundan, bir şaşkınlığımı ve merakımı gidermek için söz alma ihtiyacı hissettim. Yani biz, şimdi, muhalefet milletvekilleri olarak, iktidar milletvekilleri olarak devletin tüzel kişiliğini temsil ediyoruz. Öyle sorular sordular ki arkadaşlarımız -hepsinden özür diliyorum, yanlış da anlaşılmasın- hayret ettim. Yani karşımızda olan şirket ve şirkete diyoruz ki: "Ayıp ediyorsunuz, şunları niye yaptınız, bunları niye yapıyorsunuz?" Böyle bir şey olabilir mi ya? Sanki karşımızda içki satan bir firma var, diyoruz ki: "Lütfen çocuklara içki satmayın." Devlet olmak böyle bir şey değil. Yasaklarsın, biter. Tam tersine, biz şunu sorabilmeliyiz: Bu şirketler devletin ortaya koymuş olduğu hangi kuralları çiğnedi de cezalar verildi de buna rağmen o suçu işlemeye devam ettiler. Şimdi, karşımızdaki firmalar, şirketler devletten üstün, hiçbir kurala uyma hakları yok ve biz de milletvekilleri toplu olarak geldik, ricada bulunuyoruz. Böyle bir yaklaşım olabilir mi?

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Vekilim, dünyayı artık o şirketler yönetiyor maalesef.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Yani ama dünyada öyle ülkeler biliyorum ki bu firmalar o kadar kafalarına göre takılamıyorlar. Ben mesela bu dijital firmalara soru sormaktan ziyade, onları dinledikten sonra hangi adımların atılması, hangi kanunların çıkarılması, hangi kuralların ortaya konulmasını konuşmamız gerekir diye düşünüyorum. Türkiye Cumhuriyeti devletin tüzel kişiliğini temsil eden milletvekillerimizin bu teknoloji firmalarına yaklaşımlarını çok garipsediğimi ifade etmek isterim, çok yadırgadığımı ifade etmek isterim, çok rahatsız olduğumu da ifade etmek isterim; böyle bir yaklaşım olmaz. Yalvarıyoruz âdeta, böyle bir şey olabilir mi?

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Ya, ne yalvarması?

MESUT DOĞAN (Ankara) - Yani dün de aynısını yaşadık, dün de...

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Mesut Bey, ben şöyle, kendi adıma...

MESUT DOĞAN (Ankara) - Ya, ben bakın, iktidar milletvekilleri... Bir sözümü bitireyim, ben sözümü bitireyim. Bakın, şu yaklaşımı ben yanlış görüyorum. Şimdi, bakın, dün de...

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - Hepimize söz hakkı doğdu sizin bu konuşmanızdan sonra.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Ben siz konuşurken...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Arkadaşlar, dinleyelim.

Mesut Bey, devam edin siz.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Şimdi, dün de, bakın, ben...

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - Ben de kızıyorum ama hepimize söz hakkı doğurdunuz şu anda.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Olabilir. Zaten ben firmalara değil aslında kendimize soru soruyorum "Böyle bir yaklaşım doğru mu?" diye. Bakın, dün de burada biz dinlemek için... Millî Eğitimde il müdürlüğü yapan bir kardeşimiz çıktı, diyor ki: "Bugün yaşadığımız hadisenin ana nedenlerinden biri dizilerdir." Biz o zaman bütün televizyon kanallarını toplayalım "Lütfen bu dizileri yayınlamayın." Görevimiz bu mu bizim? Bizim yetkimiz, kuralları koyan bir Meclisin mensuplarıyız yani. Yanlış olduğuna inandığımız, bu ülkenin zararına artırırda bulunacağına inandığımız adımları, nasıl yasaklayacağımızı konuşuruz. Ha, öğrenmek istediğimiz bilgiler varsa da sorarız ama ben sadece rahatsızlığımı ifade etmek için söz aldım.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Teşekkür ediyoruz Mesut Bey, sağ olasıınız.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Ben teşekkür ediyorum.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Başkanım, ben bir cümle, müsaade ederseniz...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Buyurun.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Çünkü çok talihsiz bir kelime...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Evet, buyurun, size söz veriyorum İsa Bey.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Ben, tabii, Mesut Bey'in çok talihsiz bir ifade kullandığını düşünüyorum. Yani "âdeta yalvarıyoruz" gibi bir ifade kullandı. Buradaki bütün arkadaşlarımız Türkiye Büyük Millet Meclisinde görev yapan milletvekilleri. Dolayısıyla burada bu şekilde bir yaklaşımı hiçbir arkadaşımız ortaya koymaz. Tam aksine, sorguluyoruz ki "Felsefelerini sorguluyoruz." diye özellikle ben konuşmamı öyle bitirdim. Yani "Ticari felsefenizi sorguluyoruz." diye konuşmamızı öyle tamamladık. Bazı arkadaşlar da sorular sordular. Sorguluyoruz, tespitler yapıyoruz. Kaldı ki yeni dünyanın bir gerçeğini burada konuşmaya çalışıyoruz. Dolayısıyla, bu tespitler doğrultusunda, ortaya çıkacak raporumuz doğrultusunda da elbette ki Türkiye Büyük Millet Meclisi önümüzdeki dönemde gerekli adımları atacaktır ki konuşmamızın ortasında şunu da vurguladık: "Türkiye Cumhuriyeti devleti diğer ülkelerden de asla geri değildir, ne yapılması gerekiyorsa da yapacaktır." diye onun da altını çizdik.

Başkanım, bunu da kayda geçirmek isterim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Teşekkür ediyorum.

Kıfayetimizakere olarak değerlendiriyorum.

Değerli arkadaşlar, öncelikle bu soruları size yazılı olarak da tevdi edeceğiz. Şu anda bu sorulan sorulara cevap vermek, sözlü olarak cevap vermek isteyen arkadaşımız var mı? Önce onu sorayım.

META TÜRKİYE VE AZERBAYCAN KAMU POLİTİKALARI DİREKTÖRÜ SEZEN YEŞİL - Sayın Başkanım, çok teşekkürler.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Yok.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - Başkanım...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Efendim?

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Başkanım, Sezen Hanım...

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - Sezen Hanım...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Sezen Hanım, buyurun.

META TÜRKİYE VE AZERBAYCAN KAMU POLİTİKALARI DİREKTÖRÜ SEZEN YEŞİL - Çok sağ olun bize de cevap hakkı tanıdığınız için.

Sorular tabii ki çok kapsamlı, şu anda hepsini cevaplamak mümkün olmayacak. Konunun uzmanı olan arkadaşlardan almamız gereken bilgiler de olduğu için teknik imkânsızlık da var şu anda. Biz yazılı olarak bekliyor olacağız ve size, sorularınıza tabii ki dönüyor olacağız.

Değerli Komisyon üyelerimize çok teşekkür ediyoruz, çok güzel sorular sordular. Ülkemizin köklü demokrasisinin aslında canlı bir örneğini şu anda yaşıyoruz. Ben her zaman gurur duyuyorum. Böyle karşılıklı diyalogda bulunmak, sorgulamak her zaman bizi daha iyi yerlere götürecektir. Biz de her zaman geri bildirimlere açığız, kendimizi de kanunların üstünde asla, hiçbir zaman görmedik. Birçok düzenleyici kanun var, biz operasyonlarımızda hepsine uyuyoruz, uymadığımızda cezalar söz konusu olabiliyor. O yüzden onu da dipnot olarak düşmek istedim.

Saygılarımla herkesi selamlıyorum.

Hoşça kalın.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Biz de çok teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, Komisyonumuzun bugünkü çalışmasını tamamladık. Önümüzdeki hafta Adalet, Sağlık, Ulaştırma, Gençlik ve Spor, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığını dinleyerek başlayacağız.

Toplantıyı kapatıyorum, hepinize teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 16.25